

Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma

**PREDLOG IZVJEŠTAJA O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA
ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA ŽENSKOG PREDUZETNIŠTVA 2021-2024,
ZA 2021. GODINU**

Podgorica, jun 2022. godine

UVOD

Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Strategije za razvoj ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2021-2024, za 2021. godinu, predstavlja analizu ostvarenih operativnih ciljeva, mjera i aktivnosti definisanih godišnjim Akcionim planom. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma kao koordinator navedenog strateškog dokumenta kontinuirano je pratilo realizaciju mjera i aktivnosti na unapređenju daljeg razvoja politike ženskog preduzetništva. U kreiranju ovog izvještaja učestvovali su predstavnici Radne grupe imenovani Odlukom Ministarstva ekonomije, br.004-305/20-926/16 od 09. aprila 2020. godine, kako bi Izveštaj predstavljao realnu sliku realizacije Akcionog plana Strategije za razvoj ženskog preduzetništva u Crnoj Gori za 2021. godinu.

1.1. Realizovane aktivnosti u 2021. godini

Većina aktivnosti definisanih Akcionim planom za 2021. godinu uspješno je realizovana, i to po osnovu koordiniranog pristupa implementaciji, kao i aktivnog angažovanja ključnih aktera iz sfere ženskog preduzetništva, uključujući članice Ekspertske grupe za ekonomsko osnaživanje žena u okviru Savjeta za konkurentnost. To je rezultiralo pozitivnim ishodom koji se ogleda i kroz visoku pozicioniranost Crne Gore u Izveštaju SME Policy Indeks za Zapadni Balkan i Tursku, a u kojem je ona zauzela drugo mjesto (poslije Turske) kada je u pitanju sprovođenje politike ženskog preduzetništva (pod-dimenzija 1.b).

Od ukupno **74 aktivnosti** predviđenih Akcionim planom za 2021. godinu, **65 aktivnosti** je u potpunosti (uspješno) realizovano u ili se realizuje u kontinuitetu, dok **9 planiranih aktivnosti** nije realizovano, što predstavlja **88%** ispunjenosti ukupno planiranih aktivnosti predviđenih Akcionim planom za 2021. godinu.

Zbog pandemije Covid 19 i važećih epidemioloških mjera, ukupne ekonomske situacije, kao i kašnjenja u usvajanju Bužeta Crne Gore za 2021. godine, postojala je bojazan da značajan dio aktivnosti neće biti moguće realizovati u predviđenom roku i na planirani način. Međutim, ženska kreativnost, naročito prepoznata među članicama Radne i Ekspertske grupe koje su u svojim matičnim institucijama/organizacijama zadužene za rad na realizaciji aktivnosti iz AP, došla je do punog izražaja i rezultirala izuzetno pozitivnim pokazateljima, koji su veći od očekivanih, a u velikoj mjeri su doprinijeli da ispunjenost AP za 2021. godinu iznosi 88%. Ovo se prevashodno odnosi na aktivnosti iz oblasti pružanja savjetodavnih usluga, edukacije i organizacije događaja (konferencije i okrugli stolovi) koje su, umjesto na tradicionalan način („na licu mjesta“), uspješno realizovane u on-line i hibridnom formatu, na veoma kvalitetan način i uz visoku posjećenost (broj učesnika/ca koji su iste pratili).

1.2. Nerealizovane aktivnosti u 2021. godini

Iako su na punu implementaciju planiranih aktivnosti posebno veliki uticaj imale epidemiološka situacija u zemlji usljed COVID-19 i kašnjenje u usvajanju budžeta (jul 2021), ne treba zanemariti ni uticaj institucionalnih reformi nastalih u mandatu 42. Vlade CG. Ovo prvenstveno kada su u pitanju određene kadrovske i promjene u agendama pojedinih institucija koje podršku razvoju ženskog preduzetništva nisu prepoznale kao prioritete, ili bar ne u mjeri kako je to predviđeno Strategijom i aktivnostima iz AP za 2021. godinu. Usljed navedenog, izvještajni period karakterisao je otežan rad pojedinih institucija/organizacija, slaba međusobna koordinacija, a često i zanemarivanje institucionalnog znanja i prenošenje ingerencija na kadar koji ne posjeduje odgovarajuće radno iskustvo u ovoj oblasti. Iz tog razloga, izostale su aktivnosti koje su imale za

cilj unapređenje određenih zakonskih rješenja, podizanje kapaciteta preduzeća u vlasništvu žena koja posluju u posebnim industrijama, podršku izvozno orjentisanom biznisu i slično.

Dio aktivnosti nije realizovan i zbog procedura prilikom ugovaranja IPA srestava.

2. Informacija o napretku u postizanju operativnih ciljeva i pratećih indikatora učinka

Operativni cilj 1.1. Unaprijediti politiku ženskog preduzetništva shodno potrebama razvoja biznisa u vlasništvu žena preduzetnica

U okviru **operativnog cilja 1.1:** Unaprijediti politiku ženskog preduzetništva shodno potrebama razvoja biznisa u vlasništvu žena preduzetnica realizovano je 12 aktivnosti (i 3 nerealizovane aktivnosti). Realizovane aktivnosti se uglavnom odnose na unaprjeđenje postojećih propisa i politika koje su od važnosti za razvoj ženskog preduzetništva, kao i na unaprjeđenje saradnje izmedju javnog i privatnog sektora.

Operativni cilj 1.2. Unaprijediti razvoj institucionalne infratructure koja promoviše žensko preduzetništvo i obezbjeđuje pružanje savjetodavnih, poslovnih usluga i ubuka shodno potrebama preduzetnica

U okviru **operativnog cilja 1.2** Unaprijediti razvoj institucionalne infratructure koja promoviše žensko preduzetništvo i obezbjeđuje pružanje savjetodavnih, poslovnih usluga i ubuka shodno potrebama preduzetnica realizovano je 7 aktivnosti koje se uglavnom odnosi na unaprjeđenje poslovne infrastrukture za žensko preduzetništvo i njihove međusobne koordinacije.

Operativni cilj 2.1. Bolji pristup finansijama

U okviru **operativnog cilja 2.1:** Bolji pristup finansijama realizovano je 11 aktivnosti koje se najvećim dijelom odnose na obezbjeđenje finansijske podrške ženskom preduzetništvu na lokalnom i nacionalnom nivou.

Operativni cilj 2.2. Unaprijediti raspoloživost i dostupnost savjetodavnih usluga i programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica

U okviru **operativnog cilja 2.2:** Unaprijediti raspoloživost i dostupnost savjetodavnih usluga i programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica realizovano je 13 aktivnosti (i 3 ne realizovane aktivnosti) koje se uglavnom odnose na podizanje kapaciteta institucija/organizacija za pružanje informativnih i savjetodavnih usluga ženskom biznisu, kao i na programsku finansijsku podršku ženama preduzetnicama,

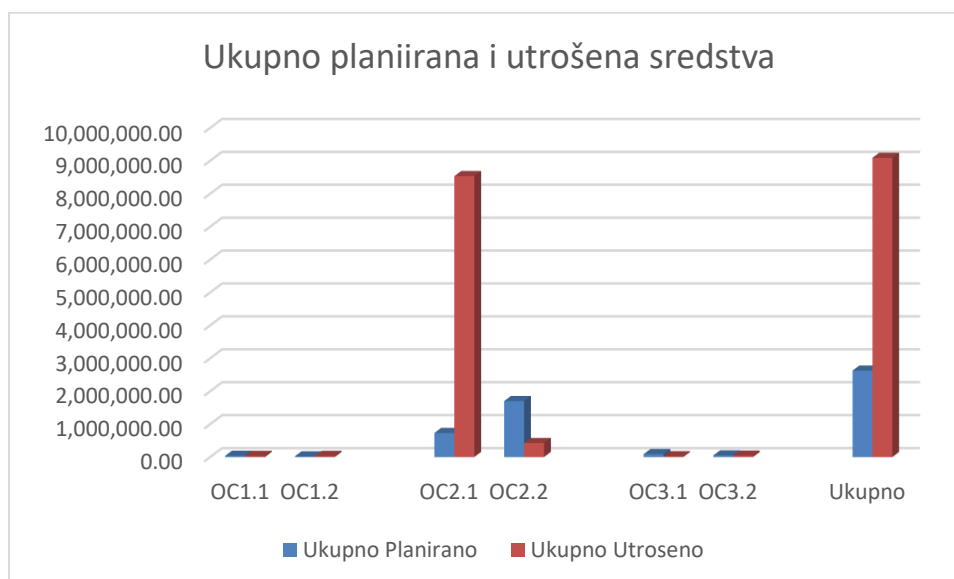
Operativni cilj 3.1. Jačanje ženskog preduzetništva kroz savremene forme poslovnog povezivanja i lakši pristup novim tržištima

U okviru **operativnog cilja 3.1:** Jačanje ženskog preduzetništva kroz savremene forme poslovnog povezivanja i lakši pristup novim tržištima realizovane su 10 aktivnosti (i 3 ne realizovane aktivnosti) koje se uglavnom odnose na podsticanje preduzetnica da razumiju koristiti od kreiranja zajedničkih mreža i zagovaraja svoje interese kroz njih.

Operativni cilj 3.2. Promovisanje i podsticanje efikasne implementacije politike ženskog preduzetništva

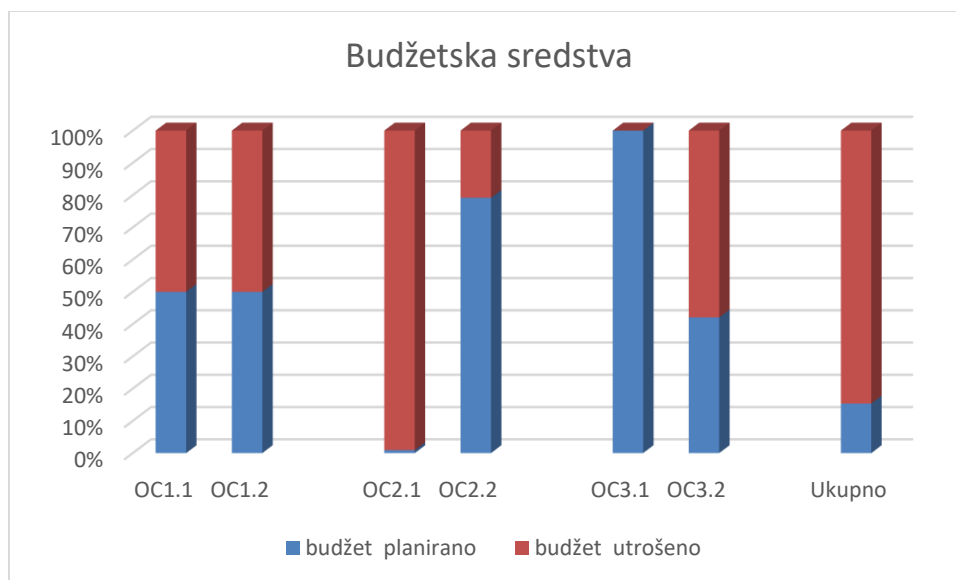
U okviru **operativnog cilja 3.2: Promovisanje i podsticanje efikasne implementacije politike ženskog preduzetništva** realizovano je 12 aktivnosti koje se odnose na promociju ženskog preduzetništva kroz organizaciju konferencija, radionica, kao i medijskih nastupa i dodjelu nagrada uspješnim preduzeticama.

U pogledu utroška finansijskih sredstava od ukupno planiranih **2.627.100,00€** za realizaciju aktivnosti definisanih Akcionim planom za 2021. godinu, realizovano je ukupno **9.090.361.62 €**, što predstavlja odstupanje od **6.463.261.62 €** do kojeg je u najvećoj mjeri došlo jer je IRFCG dodijelio **7.400.000,00€** kredita za žene, koje zbog politike institucije nijesu navedena u planirana sredstva.

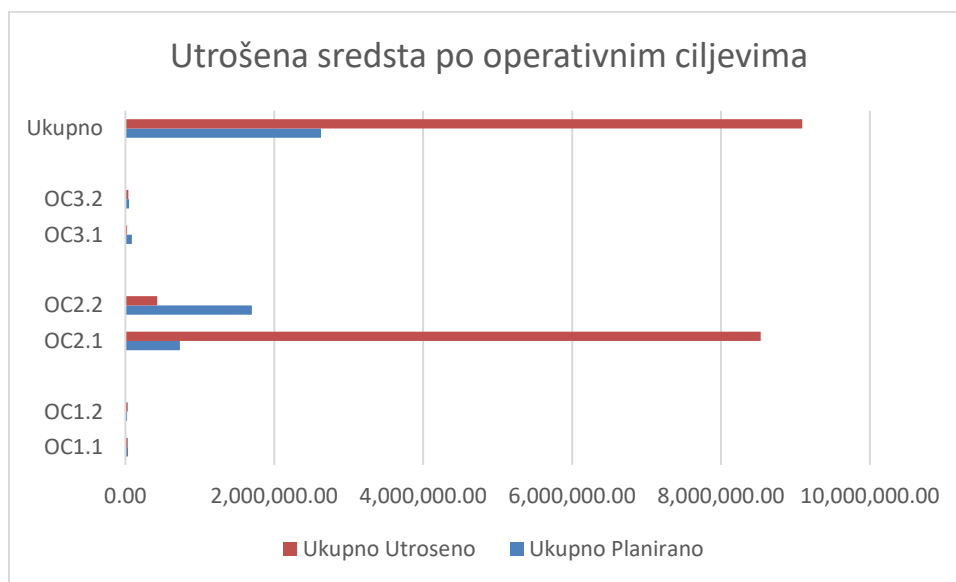
Grafik 1. Ukupno planirana i realizovana finansijska sredstva za 2021. godinu

Kada je riječ o izvorima finansiranja od ukupno planiranih **1,426,100.00€**, realizovano je **7,843,264.62€ budžetskih sredstava**, što ujedno predstavlja i najveći izvor finansiranja definisanih aktivnosti. Kao što je već pomenuto do značajnog povećanja je došlo usled aktivnosti IRFCG, a koje nisu bile obuhvaćene Akcionim planom. Takođe, utrošeno je više od planiranih sredstava i iz IPA sredstava, posebno u okviru OC 2.1 gde je planirano **512,000.00 €**, a utrošeno je **792,845.00€**.

Grafik 2. Planirana i realizovana budžetska sredstva za 2021. godinu

Gledano po operativnim ciljevima najviše aktivnosti (13 aktivnosti) je realizovano u okviru Operativnog cilja **2.2: Unaprijediti raspoloživost i dostupnost savjetodavnih usluga i programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica** ukupne vrijednosti **425,344.62 €** što čini **4.68%** ukupno realizovanog budžeta, dok je za Operativni cilj **2.1 Bolji pristup finansijama** (11 aktivnosti) utrošeno **8,535,497.00 €** što čini **93.9%** realizovanog budžeta. Za Operativne ciljeve **1.1** (12 aktivnosti) i **1.2** (7 aktivnosti) utrošeno je **33,000.00€** odnosno **32,920.00€** ili po **0.36%**. Za Operativni cilj **3.1** utrošeno je **23,000.00€** ili **0,25%**, dok je za Operativni cilj **3.2** utrošeno **40,600.00€** ili **0.45%**.

Grafik 3. Planirana i realizovana sredstva po operativnim ciljevima

3. Ostvarenost indikatora operativnih ciljava

Kada je riječ o ostvarenju indikatora učinka na kraju 2021. godine postignuto je sljedeće:

Ostvarenost operativnog cilja 1.1. - Unaprijediti politiku ženskog preduzetništva shodno potrebama razvoja biznisa u vlasništvu žena preduzetnica)

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Planirana ciljna vrijednost 2022	Ostvarena vrijednost na kraju 2021.godine
Efikasno vođenje, i koordinacija politike ženskog preduzetništva na svim nivoima i uključenost svih aktera SBA pod-dimenzija 1.b: Žensko preduzetništvo (tematski blok: Planiranje i dizajn politike)	4,33	4,50	5,00

U predhodnom periodu posebna pažnja je bila usmjerena ka realizaciji aktivnosti usmjerenih na unaprjeđenje strateškog okvira, postojećih propisa i politika koje su od važnosti za razvoj ženskog preduzetništva, kao i na unaprjeđenje saradnje između javnog i privatnog sektora.

Prateći indikator učinka vezan za ostvarenost ciljeva Akta o malom biznisu (SBA), pod-dimenzija 1b: žensko preduzetništvo (tematski blok: Planiranje i dizajn politike), Crna Gora je znatno premašila očekivanu ocjenu (5.00 na kraju 2021. godine), što je znatno više nego što je planirano za kraj 2022. godine (4.50), a što govori o tome da je unaprjeđenje politika i saradnje između javnog i privatnog sektora na polju ženskog preduzetništva dalo značajne rezultate, odnosno govori o tome da svi ključni stejkolderi koji se bave politikom razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori daju puni doprinos u implementaciji mjera i aktivnosti predviđenih samim strateškim dokumentom, dok edukacija i podizanje preduzetničkih znanja i vještina ove ciljne grupe i te kako treba da doprinese ekonomskom razvoju Crne Gore

Ostvarenost operativnog cilja 1.2. Unaprijediti razvoj institucionalne infrastrukture koja promoviše žensko preduzetništvo i obezbjeđuje pružanje savjetodavnih, poslovnih usluga i ubuka shodno potrebama preduzetnica

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Planirana ciljna vrijednost 2022	Ostvarena vrijednost na kraju 2021.godine
Unapredjenje poslovne infrastrukture koja podstiče razvoj preduzetništva žena i prilagođena je potrebama žena preduzetnica - % žena preduzetnica korisnica postojeće poslovne infrastrukture (Biznis centar Podgorica, Biznis centar (BSC) Bar, Biznis centar Prijestonice Cetinje, Inovaciono preduzetnički centar (IPC) Tehnopolis, Regionalni biznis centar (RBC) Berane, Naučno tehnološki park CG)	33	35	33
Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Ciljna vrijednost 2022	Ostvarena vrijednost na kraju 2021.godine
% učenica koje pohađaju dualno obrazovanje	26.93%	28%	23%

U okviru ovog operativnog cilja realizovane su aktivnosti koje se uglavnom odnose na unaprjeđenje poslovne infrastrukture za žensko preduzetništvo i njihove međusobne koordinacije.

Možemo reći da je ovo jedini Operativni cilj koji nije u potpunosti postignut.

Jačanje poslovne infrastrukture (inkubatori, biznis i start-up centri, na lokalnom i regionalnom nivou) i njihova međusobna koordinacija treba biti u funkciji promocije ženskog preduzetništva, i treba privući što više žena korisnica. U toku 2021. godine procenat žena preduzetnica korisnica postojeće poslovne infrastrukture je ostao na nivou iz predhodne.

Uključivanjem poslodavaca u sistem obrazovanja kroz praktično obrazovanje, profesionalnu praksu i dualni sistem obrazovanja, postiže se bolja interakcija i koristi za privredu i učesnike sistema obrazovanja, ali u toku 2021.godine zabilježen je pad procenta učenica koje pohađaju dualno obrazovanje. Negativna epidemiološka situacija izazvana korona virusom uticala je na tok sprovođenja dijela aktivnosti u okviru formalnog obrazovnog sistema, pandemija je direktno uticala na proces realizacije nastavnih aktivnosti, izvođenja vannastavnih aktivnosti i posjete poslodavcima u cilju stizanja znanja i vještina učenika.

Operativni cilj 2.1. Bolji pristup finansijama

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Planirana ciljna vrijednost 2022	Postignuta ciljna vrijednost 2021
Podignut nivo dostupnosti i raspoloživosti finansijske podrške ženama preduzeticama	143	182	161
Broj žena preduzetnica podržanih kroz finansijsku programsku podršku			

Pristup finansijama je često presudan za stvaranje uspešnog i konkurentnog biznisa, koji se razvija i raste, a u vlasništvu je žena. U tom kontekstu je od velikog značaja uspostavljanje specifičnih finansijskih instrumenata i kreditnih linija za žene preduzetnice u okviru postojećih finansijskih institucija u javnom sektoru na nacionalnom i lokalnom nivou.

Finansijska podrška kroz grantove/bespovratna sredstva za kofinansiranje specifičnih projekata žena preduzetnica je uspostavljena u najvećem broju lokalnih samouprava i potrebno je da preraste u kontinuiranu praksu finansijske podrške ženskom preduzetništvu na lokalnom nivou.

- IRFCG je za 2021 godinu odobrio ženama preduzeticama 7,4 mil.€ kroz 77 projekata, dok je Ministarstvo ekonomskog razvoja u okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede 2021, podržalo 84 MMSP u vlasništvu žena u ukupnom iznosu od 370,433.71€. **(Postignuta ciljna vrijednost 2021: 161)**
- 12 opština je opredijelilo sredstva u ukupnom iznosu od 291,000.00 €. Svih 12 opština su i dodijelila sredstva. Podržana je 131 biznis ideja u iznosu od 270,832.00 €
- ZZZCG je, iz IPA sredstava, dodijelio 159 grantova za samozapošljavanje od čega 107 ženama (67,3%) u iznosu od 792.845,00 €

Operativni cilj 2.2. Unaprijediti raspoloživost i dostupnost savjetodavnih usluga i programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Planirana ciljna vrijednost 2022	Ostvarena vrijednost na kraju 2021.godine
Efikasna implementacije politike kroz podignut nivo raspoloživosti i dostupnosti programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica	3,29	3,60	4,11
SBA1 pod-diimenzija 1.b: Žensko preduzetništvo (tematski blok: Implementacija)			

¹ Naziv indikatora u Strategiji koji se odnose na implementaciju principa SBA je preuzet iz pomenutog dokumenta.

Tokom 2021. godine najviše obuka i trening modula je sprovedeno od strane biznis asocijacija, donatorskih organizacija i nevladinog sektora usmjerenih prvenstveno na podizanje menadžerskih, stručnih, digitalnih kompetencija i finansijske pismenosti zaposlenih u malim i srednjim preduzećima.

Prateći indikator učinka vezan za ostvarenost ciljeva Akta o malom biznisu (SBA Policy Index), dimenzija 1b: žensko preduzetništvo (tematski blok: imlementacija), Crna Gora je znatno poboljšala svoju ocjenu (4.11 na kraju 2021. godine) čak i u odnosu na planiranu vrijednost na kraju 2022. godine (3.60), što govori o tome da su preduzete mjere u dijelu implementacije politike ženskog preduzetništva i unaprjeđenja znanja i vještina malih i srednjih preduzeća u vlasništvu žena, dale svoj doprinos.

Operativni cilj 3.1. Jačanje ženskog preduzetništva kroz savremene forme poslovnog povezivanja i lakši pristup novim tržištima

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Planirana ciljna vrijednost 2021	Ostvarena ciljna vrijednost na kraju 2021. godine
Povećano povezivanje i udruživanje žena preduzetnica kroz članstvo u poslovnim mrežama	279	300	285
Broj žena preduzetnica uključenih u poslovne mreže (poslovne asocijacije žena, klasteri)			

Podsticanje preduzetnica da razumiju koristi od kreiranja zajedničkih udruženja kroz koje treba da artikulišu i zagovaraju svoje interese u odnosu na javni sektor ili da se opredijele za poslovnu poveznost kroz savremene biznis forme predstavljaju značajne segmente savremene i odgovorne politike ženskog preduzetništva. Sudeći po broju aktivnosti koje su udruženja poslovnih žena realizovala u toku 2021. godine koja je bila vrlo specifična i izazovna, reklo bi se da je prepoznata važnost umrežavanja. U narednom periodu treba dodatno raditi na proširenju članstva ovih asocijacija.

Operativni cilj 3.2. Promovisanje i podsticanje efikasne implementacije politike ženskog preduzetništva

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Planirana ciljna vrijednost 2022	Ostvarena ciljna vrijednost na kraju 2021. godine
Obezbjedivanje funkcionalne implementacije politike ženskog preduzetništva	2,60	3.10	3.50
SBA2 pod-dimenzija 1.b: Žensko preduzetništvo (tematski blok: Monitoring i evaluacija)			

Nacionalnim i lokalnim događajima na kojima se preduzeticama i menadžerkama, udruženjima i institucijama dodjeljuju nagrade i priznanja za primjere uspješne poslovne prakse nastoji se uticati na bolju vidljivost i kreiranje pozitivnog stava o značaju i potrebi većeg učešća žena u biznisu kao i u menadžerskim strukturama (žene u upravnim odborima, na pozicijama upravljanja i rukovođenja), te njihovom doprinosu održivoj ekonomskoj zajednici. Usljed COVID 19 pandemije, u toku 2021.god svečane ceremonije dodjele godišnjih nagrada i pored sprovedenih procedura izbora laureatkinja, nijesu organizovane ali je realizovan veliki broj događaja (konferencije i okrugli stolovi) koje su, umjesto na tradicionalan način („na licu mjesta“), uspješno realizovane u on-line i hibridnom formatu, na veoma kvalitetan način i uz visoku posjećenost (broj učesnika/ca koji su iste pratili).

Prateći indikator učinka vezan za ostvarenost ciljeva Akta o malom biznisu (SBA Policy Index), dimenzija 1b: žensko preduzetništvo (tematski blok: monitoring i evaluacija), Crna Gora je znatno poboljšala svoju ocjenu (3.50 na kraju 2021. godine) čak i u odnosu na planiranu vrijednost na kraju 2022. godine (3.10), što govori o tome da su preduzete mjere dale svoj doprinos.

² Naziv indikatora u Strategiji koji se odnose na implementaciju principa SBA je preuzet iz pomenutog dokumenta.

STRATEŠKI CILJ 1.		IZGRADNJA AMBIJENTA POVOLJNOG ZA ODRŽIVI RAZVOJ ŽENSKOG PREDUZETNIŠTVA					
Operativni cilj 1.1.		Unaprijediti politiku ženskog preduzetništva shodno potrebama razvoja biznisa u vlasništvu žena preduzetnica					
Indikator učinka Efikasno vođenje, i koordinacija politike ženskog preduzetništva na svim nivoima i uključenost svih aktera SBA pod-dimenzija 1.b: Žensko preduzetništvo (tematski blok: Planiranje i dizajn politike)		Početna vrijednost 2019 4,33		Ciljna vrijednost 2022 4,50		Ostvarena vrijednost na kraju 2021. 5,00	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Strateškog cilja 1.	Indikator rezultata za period 2021-2022. godina	Nadležne institucije	Rok (datum početka i planirani datum završetka)	Stepen realizacije	Planirana/utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka
Mjera 1.1.1 Unaprijediti regulatorni okvir kojim se jača ekonomsko osnaživanje žena i podstiče žensko preduzetništvo							
1.1.1.1 Naziv aktivnosti Unaprijediti postojeće i izraditi nove propise i strateške dokumente	IO: Propisi i strategije imaju ocjenu implikacije na rodne odnose	Savjet za konkurentnost (CC)	I kvartal 2021	Usvojene date preporuke na sljedeća strateška dokumenta: Strategija za razvoj	Planirano 5.000,00€ /	II kvartal 2022 Planirano je bilo da se radi rodna analiza Zakona o Registru	

značajne za ekonomsko osnaživanje žena i razvoj ženskog preduzetništva – kroz njihovu prethodnu rodnu analizu	Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: ekspertska podrška za analizu 2 zakona Ciljna vrijednost 2022: ekspertska podrška za analizu 2 zakona			ženskog preduzetništva, Strategija rodne ravnopravnosti, Strategija za unapređenje politike javnih nabavki i javno-privatnog partnerstva.	utrošeno 5.000,00€ Donatori	nameta ali taj Nacrt nije prošao SZZ. SCC radi na kometarima na Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, čije izmjene i dopune su planirane za II kvartal 2022. godine	
1.1.1.2 Naziv aktivnosti Izraditi godišnje <i>Izveštaje</i> o uključenosti predstavnica ženskih poslovnih asocijacija u proces izrade propisa i strateških dokumenata na nacionalnom nivou (od idejnog koncepta do predloga za usvajanje – u svim fazama)	IO: Izveštaji o uključenosti ženskih poslovnih asocijacija izrađeni i publikovani Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: 4 kvartalna izveštaja Ciljna vrijednost 2022: 4 kvartalna izveštaja	Sekretarijat savjeta za konkurentnost (SCC) APŽ, UŽP	I kvartal 2021	<i>APŽ uradila 4 kvartalna izveštaja za 2021. god.</i> <i>Sekretarijat ne kreira posebne izveštaje o uključenosti ženskih poslovnih asocijacija u proces izrade propisa, već je dva udruženja koja su članice Savjeta uključio u već postojeći Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade propisa na državnom nivou. Izveštaj se prezentira Savjetu na polugodišnjem nivou, odnosno dva puta godišnje.</i>	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€	Ova aktivnost je kontinuirana	

1.1.1.3 Naziv aktivnosti Unaprijediti rad Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore (ORR) na polju ekonomskog osnaživanja žena i podsticanja ženskog preduzetništva	IO: Broj održanih tematskih i redovnih sjednica ORR na temu ekonomskog osnaživanja žena i podsticanja ženskog preduzetništva Početna vrijednost 2019/20: Od 2008. godine održane 3 tematske sjednice ORR i 1 regionalna (Cetinjski parlamentarni forum) Ciljna vrijednost 2021: Održane 2 tematske sjednice ORR Ciljna vrijednost 2022: Održane 2 tematske sjednice ORR i 1 međunarodna konferencija/okrugli sto	ORR	I kvartal 2021.	Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Misijom OEBS-a organizovao radionicu za poslanice i zaposlene u Službi Skupštine, na teme : „Osnove rodne ravnopravnosti“ i „Rodno osjetljivo zakonodavstvo“; Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore je na 7.sjednici, održanoj 24.maja razmotrio Izveštaj o realizaciji Akcionih planova za sprovođenje Strategije za razvoj ženskog preduzetništva 2015-2020 i Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020-2024.godina. Održano Konsultativno saslušanje konsultativno saslušanje mr Milojka Spajića, ministra finansija i socijalnog	Planirano 500,00€ / utrošeno 500,00€ Nac.budžet		

				staranja, mr Jakova Milatovića, ministra ekonomskog razvoja, mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, prof. dr Vesne Bratić, ministarke prosvjete, nauke, kulture i sporta i dr Jelene Borovinić Bojović, ministarke zdravlja, na temu: „Rodno odgovorno budžetiranje“;			
1.1.1.4 Naziv aktivnosti Izvršiti analizu izazova/uticaja digitalizacije i drugih, novih formi rada na žensko preduzetništvo i utvrditi preporuke za unapređenje pravnog okvira u tom dijelu	IO: Analiza pripremljena i preporuke za prilagođavanje pravnog okvira utvrđene i prezentovane na radionici Početna vrijednost 2019/20: NA Ciljna vrijednost 2021: Istraživanje izazova	MEK, MJU, ženske poslovne asocijacije i privredna udruženja	IV kvartal 2021	<i>UNDP je sproveo istraživanja na temu:</i> Ocjena zadovoljstva postojećim i identifikacija potreba za novim e-uslugama – istraživanje sa građanima i biznis zajednicom United Nations Development Programme (undp.org) <i>(Dostupni podaci po polu na zahtjev)</i>	Planirano 2.000,00€	/	utrošeno 2.000,00€ donatori

	digitalizacije i robotizacije za žensko preduzetništvo završeno Ciljna vrijednost 2022: Analiza i preporuke utvrđene i prezentovane na radionici			PKCG organizovala online radionica „Dan djevojčica u ICT“, 22.04.2021 https://www.privredna.komora.me/saopstenja/obiljezen-dan-djevojica-u-ict			
1.1.1.5 Naziv aktivnosti Obezbijediti redovno ažuriranje Registra nameta na nacionalnom i lokalnom nivou, uz evidentiranje onih koji tangiraju preduzetništvo žena i njegov razvoj	IO: Data baza nameta ažurirana Početna vrijednost 2019/20: Registar nameta na nacionalnom i lokalnom nivou uspostavljen 2020. Ciljna vrijednost 2021: Data baza registra ažurirana Ciljna vrijednost 2022: Data baza registra ažurirana	Savjet za konkurentnost i SCC, MF, MEK	IV kvartal 2021	<i>Registar je dostupan na mreži (www.javninameti.gov.me) od marta 2021. Godine. Registar se kontinuirano održava i ažurira i trenutno se u njemu nalazi 1798 nameta, odnosno 27 365 razvrstanih nameta.</i> <i>Dodatno, do sada je prepoznato 782 propisa u kojima su definisani nameti.</i>	Planirano 1.000,00€ / utrošeno 8.500,00€ donatori	Registar se održava i ažurira kontinuirano. <i>Utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti je planiran za Q2 2022, a od MER-a će ići predlog za dodavanje odredbi kako bi se prepoznao Registar.</i>	<i>Radna verzija Nacrta zakona o registru nameta je pripremljena u planiranom roku. Nacrt nije dobio saglasnost od strane Sekretarijata za zakonodovstvo, jer po njihovom mišljenju za regulisanje ovog pitanja, odnosno uspostavljanje Registra nameta nije potrebno donošenje novog propisa. Kako je sugerisano od strane SZZ-a,</i>

							<i>Registar je potrebno uvesti kroz izmjene i dopune Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.</i>
1.1.1.6 Naziv aktivnosti Razmotriti uvođenje poreskih olakšica za žene preduzetnice – u prvim godinama poslovanja privrednih subjekata u vlasništvu žena	IO: Obezbijeđene poreske olakšice ženama preduzeticama Početna vrijednost 2019/20: Ciljna vrijednost 2021: Urađena analiza sa predlogom olakšica Ciljna vrijednost 2022: Uvedene poreske olakšice za preduzetnice	MEK, MF, PU, MPLJMP, UPCG, PKCG, APŽ,	IV kvartal 2021	UPCG je pripremila predlog inicijative za uvođenje poreskih olakšica za žene preduzetnice (u prvim godinama poslovanja). APŽ predstavica učestvovala u radu Savjeta za konkurentnost i dostavila prijedloge	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 0,00€ privatni sektor	UPCG obrazloženje: U okviru diskusije vođene 26.10.2021. god, na sastanku RG Savjeta za konkurentnost za ekonomsko osnaživanje žena, UPCG je prihvatila da na sledećem sastanku RG (2022) pokrene inicijativu za uvođenje poreskih olakšica za žene preduzetnice, kao i da se nakon diskusije sa RG razvije predlog koji će ići ka Ministarstvu finansija.	UPCG preporuka: Nakon što UPCG dostavi Savjetu za konkurentnost svoju inicijativu za uvođenje poreskih olakšica za žene preduzetnice (I kvartal 2022.), istu treba razmotriti radi daljeg postupanja.
1.1.1.7. Naziv aktivnosti	IO: Unaprijeđena pravna osnova za formulisanje podsticajnih	MEK (Direktorat za rad i	IV kvartal 2021	Nije realizovano	Planirano 0,00€	III kvartal 2022	Potrebno sagledati i planirano donošenje Zakona

Unaprijediti Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom u dijelu podsticajnih mjera za razvoj i unapređenje preduzetništva žena s invaliditetom	mjera za razvoj i unapređenje preduzetništva žena s invaliditetom Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Urađena analiza sa predlogom izmjena zakona Ciljna vrijednost 2022: Usvojene izmjene zakona na osnovu kojih se formuliče predlog podsticajnih mjera za razvoj i unapređenje preduzetništva žena s invaliditetom	zapošljava nje)			/ utrošeno 0,00€		o jedinstvenom tijelu vještačenja i usklađivanje sa istim, a do tada sagledati mogućnost revizije pojedinih odredbi važećeg Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom
Mjera 1.1.2. Uspostaviti koordinacionu strukturu na nacionalnom nivou koja treba da obezbijedi efektivnu primjenu relevantnih politika koje imaju uticaj na razvoj ženskog preduzetništva (upravljanje implementacijom i koordinacija politika, monitoring i izvještavanje, evaluacija....);							

1.1.2.1 Naziv aktivnosti Uspostaviti komunikaciju između predstavnika Ministarstva odbrane (MO) koji će se baviti pitanjima tranzicije kadra i relevantnih aktera koji bi predstavili načine i modele podrške ženama u preduzetništvu	IO: Broj održanih sastanaka na temu planirane tranzicije kadra Početna vrijednost 2019/20: Strateškim dokumentima odbrane predviđeno je uspostavljenje sistema tranzicije. Rodna ravnopravnost je strateška politika MO u dijelu upravljanja ljudskim resursima Ciljna vrijednost 2021: Održan jedan sastanak sa relevantnim subjektima Ciljna vrijednost 2022: Održan jedan sastanak sa relevantnim subjektima	MO,UPCG , APŽ, IPER	IV kvartal 2021	Nerealizovana aktivnosti	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€	Aktivnost nije realizovana jer sistem tranzicije nije uspostavljen u 2021. godini. Aktivnost će biti realizovana u 2022. godini, u skladu sa postavljenom ciljanom vrijednošću za 2022. godinu. Ovo iz razloga što je neophodno dobiti određene smjernice od relevantnih aktera poput UPCG, APŽ i IPER-a, koje bi nam poslužile u razvoju koncepta tranzicije za cjelokupan sistem odbrane, s posebnim fokusom na žene profesionalna vojna lica.	

1.1.2.2 Naziv aktivnosti Uspostaviti <i>Savjet za MMSP - Ekspertsku grupu za žensko preduzetništvo</i> (u cilju monitoringa, implementacije i evaluacije politike i programske podrške ženskom preduzetništvu)	IO: Uspostavljen i operativan <i>Savjet za MMSP</i> Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Uspostavljen <i>Savjet za MMSP</i> Ciljna vrijednost 2022: <i>Savjet za MMSP</i> u potpunosti operativan	MEK	II kvartal 2021	<i>Uspostavljena Ekspertska grupa za ekonomsko osnaživanje žena u okviru Savjeta za konkurentnost</i>	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€ budžet		
1.1.2.3 Naziv aktivnosti Uspostaviti sistem srednjoročne evaluacije <i>Strategije razvoja ženskog preduzetništva</i> i izraditi predlog <i>Akcionog plana za sprovođenje Strategije za period 2023-2024</i>	IO: Unaprijeđena <i>Strategija ženskog preduzetništva</i> Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: / Ciljna vrijednost 2022: Izvršena	MEK, Savjet za MMSP - Ekspertska grupa za žensko preduzetništvo	2022				

	eksterna evaluacija sa preporukama za unapređenje Strategije za period 2023-2024						
Mjera 1.1.3 Uključiti poslovne asocijacije preduzetnica u proces donošenja odluka, kreiranja i implementacije politike preduzetništva - počev od najranije faze tog procesa							
1.1.3.1 Naziv aktivnosti Uspostaviti, razvijati i primjeniti stalni dijalog između subjekata javnog sektora i ženskih poslovnih asocijacija – u svim fazama sprovođenja politike preduzetništva (tzv. rani dijalog, počev od pripreme faze oblikovanja politike)	IO: Unapređenje dijaloga kroz uspostavljanje sistemskog pristupa Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Ispitane mogućnosti za uspostavljanje dijaloga u okviru Savjeta za MMSP i drugih koordinacionih tijela Ciljna vrijednost 2022: Uspostavljena jedinstvena	Organi državne uprave i jedinice lokalne samouprave, APŽ, UŽP....	I kvartal 2021	<i>Uspostavljen stalni dijalog kroz Radnu grupu za izradu Strategije ŽP čiji je zadatak i godišnje izvještavanje o realizaciji aktivnosti iz AP strategije. Dijalog je dodatno unaprijeđen formiranjem Espertske grupe za ekonomsko osnaživanje žena u okviru Savjeta za Konkurentnost.</i>	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€ budžet		

	platforma za dijalog sa predstavnicama ženskog preduzetništva						
1.1.3.2 Naziv aktivnosti Izraditi godišnji <i>Izveštaj</i> o saradnji subjekata javnog sektora sa ženskim poslovnim asocijacijama u svim fazama implementacije politike preduzetništva, kao i usvojiti <i>Izveštaj</i> od strane <i>Savjeta za MMSP - Ekspertske grupe za žensko preduzetništvo</i>	IO: Unaprijeđeno istraživanje i analiza o stanju razvoja i potrebama žena preduzetnica Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Godišnji izvještaj za 2021 Ciljna vrijednost 2022: Godišnji izvještaj za 2022	Savjet za MMSP, Savjet za konkurentnost, MEK, APŽ, UŽP	IV Kvartal	<i>Urađen izvještaji o radu Ekspertske grupe za ekonomsko osnaživanje žena u okviru Savjeta za Konkurentnost kao i Izveštaj o realizaciji Akcionog plana Strategije ŽP 2021-2024 za 2021.godinu</i>	Planirano 5.000,00 / utrošeno 0,00€ datori		
Mjera 1.1.4. Razviti statističko praćenje ženskog preduzetništva (evidentiranje i statističko razvrstavanje svih relevantnih podataka shodno potrebama politike i u skladu sa međunarodnim standardima, kreiranje baza podataka žena preduzetnica, sprovođenje sistemskih istraživanja...).							
1.1.4.1 Naziv aktivnosti Izvršiti analizu raspoloživih (postojećih) statističkih podataka o	IO: Utvrđeni postojeći ažurni podaci o ženskom preduzetništvu, sa preporukama za njihovo unapređenje	Monstat, PU, MEK	II kvartal 2021	<i>Uspostavljena saradnja sa Upravom prihoda i carina i dobijanje podataka o broju privrednih društava u većinskom vlasništvu žena, na mjesečnom nivou. Dobijeni podaci</i>	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€		

ženskom preduzetništvu u CG	Početna vrijednost 2019/20: Ciljna vrijednost 2021: Analiza sa preporukama Ciljna vrijednost 2022:			<i>pokazuju rast učešća MMSP u većinskom vlasništvu žena u ukupnom broju MMSP</i>	donatori		
1.1.4.2 Naziv aktivnosti Uspostaviti sveobuhvatno i ažurno statističko izvještavanje o ženskom preduzetništvu, u skladu sa međunarodnim standardima (Eurostat, EIGE, UN...)	IO: Sistem statističkog praćenja ženskog preduzetništva u skladu sa EU statistikom Početna vrijednost 2019/20: Unaprijeđen sistem statističkog praćenja ženskog preduzetništva Ciljna vrijednost 2021: / Ciljna vrijednost 2022: Specifični statistički podaci o ženskom	Monstat, MEK, Savjet za MMSP	2022				

	preduzetništvu u skladu sa EU statistikom uključeni u godišnji izveštaj						
1.1.4.3 Naziv aktivnosti Sprovoditi godišnje ankete o preduzetništvu žena u Crnoj Gori	IO: Godišnja anketa Početna vrijednost 2019/20: IPER krajem septembra 2020 realizovao istraživanje (rezultati prezentovani); UPCG u oktobru/novemb ru 2020 realizovala istraživanje (u toku priprema Izvještaja) Ciljna vrijednost 2021: Izvještaj o anketi i prezentacija rezultata Ciljna vrijednost 2022: Izvještaj o sprovedenoj	APŽ, UPCG, IPER	III kvartal 2021	UPCG 2021: UPCG je, uz podršku ILO, sprovela istraživanja na temu uticaja COVID-19 na poslovanje žena preduzetnica u Crnoj Gori. Rezultati istraživanja prezentirani su na trinaestom zasijedanju Ženskog parlamenta. APŽ 2021: Sprovedena anketa o ženama u segmentu socijalnog preduzentištva za potrebe projekta Balkan Women Coalition vol. II Udruženje preduzetnica sprovelo sljedeća istraživanja: Uticaj epidemije covid – 19 na preduzetnice u Crnoj Gori: Kvalitativno istraživanje metodom fokus grupe – Rađene	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€ privatni sektor	/	UPCG će i u narednom periodu sprovoditi ankete i istraživanja o preduzetništvu žena

	anketi i prezentacija rezultata			<i>tri fokus grupe od po 15 preduzetnica, ukupno 45 preduzetnica.</i> <i>UTICAJ COVID – 19 na preduzeća na zapadnom Balkanu i Istočnoj Evropi, a posebno na preduzetnice u Sjevernoj Makedoniji, Crnoj Gori, Srbiji, Ukrajini i Bjelorusiji – uzorak 100 preduzetnica iz Crne Gore</i>			
1.1.4.4 Naziv aktivnosti Pripremiti <u>sveobuhvatan</u> godišnji <i>Izveštaj</i> o stanju i razvoju ženskog preduzetništva u Crnoj Gori (implementacija politike, programske podrške, analiza potreba, analiza poslovanja i ostvarenih rezultata žena preduzetnica, rezultati ankete, statistički	IO: Godišnji integrativni izvještaj o stanju implementacije politike i performansama ženskog preduzetništva Početna vrijednost 2019/20: /	MEK, APŽ	IV kvartal 2021	<i>Urađen Izvještaj o realizaciji Akcionog plana Strategije ŽP 2021-2024 za 2021.godinu</i>	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 5.000,00€ nac.budžet		

pokazatelji i razvrstavanje prema polu, primjeri dobre prakse i sl...)	Ciljna vrijednost 2021: Izvještaj usvojen Ciljna vrijednost 2022: Izvještaj usvojen						
1.1.4.5 Naziv aktivnosti Sprovesti sveobuhvatno istraživanje o ženama preduzetnicama	IO: Uspostavljanje sveobuhvatne baze podataka o ženama preduzetnicama Početna vrijednost 2019/20: Ciljna vrijednost 2021: Kreiranje baze podataka, sprovođenje istraživanja Ciljna vrijednost 2022: Objavljivanje rezultata istraživanja, ažuriranje	MEK, PU, APŽ	IV kvartal 2021	<i>Aktivnost nije realizovana</i>	Planirano 10.000,00€ / utrošeno 0,00€ donatori		
Operativni cilj 1.2		<i>Unaprijediti razvoj institucionalne infrastrukture koja promoviše žensko preduzetništvo i obezbjeđuje pružanje savjetodavnih, poslovnih usluga i ubuka shodno potrebama preduzetnica</i>					

Indikator učinka	Početna vrijednost 2019	Ciljna vrijednost 2022	Ostvarena vrijednost na kraju 2021.
Unapredjenje poslovne infrastrukture koja podstiče razvoj preduzetništva žena i prilagođena je potrebama žena preduzetnica - % žena preduzetnica korisnica postojeće poslovne infrastrukture (Biznis centar Podgorica, Biznis centar (BSC) Bar, Biznis centar Prijestonice Cetinje, Inovaciono preduzetnički centar (IPC) Tehnopolis, Regionalni biznis centar (RBC) Berane, Naučno tehnološki park CG)	33	35	34%
% učenica koje pohađaju dualno obrazovanje	26.93%	28%	23%

Mjera 1.2.1 Unaprijediti institucionalnu infrastrukturu i proširiti kapacitete usmjerene ka ispunjenju iskazanih potreba žena preduzetnica za informacijama i uslugama (info tačke, biznis centri, agencije, inkubatori... posebno van Podgorice)

1.2.1.1 Naziv aktivnosti Olakšati registraciju privrednih subjekata u vlasništvu žena i evidentiranje žena koje su u njima zaposlene - elektronskim putem (od podnošenja zahtjeva za registraciju do same registracije)	Indikator ostvarenja (IO): Online registracija biznisa Početna vrijednost 2019/20: NA Ciljna vrijednost 2021: Uspostavljena elektronska	Poreska uprava (PU)	<i>Kontinuirano</i>	Omogućena je elektronska registracija jednočlano doo za crnogorske držvaljane. Što se tiče podataka po polu, u registracionoj prijavi postoji polje o polu osnivača, izvršnog direktora i ovlašćenih lica u društvu, koje podnosioci prijave obavezno popunjavaju. Dakle, prikupljaju se ti podaci.	/		

	registracija, strukturirana po polu vlasnika - uključujući i zaposlene žene Ciljna vrijednost 2022: Isto						
1.2.1.2 Naziv aktivnosti Unaprijediti i razvijati kapacitete <i>Direktorata za konkurentnost</i> , u dijelu koji se odnosi na usluge informisanja i savjetovanja žena preduzetnica	IO: Unaprijeđeni kapaciteti na osnovu Programa podizanja kapaciteta zaposlenih Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Urađena TNA Ciljna vrijednost 2022: Sprovedene obuke na osnovu programa podizanja kapaciteta	MEK,	I kvartal 2021	U okviru projekta „Podrška preduzetništvu kroz savetodavne usluge i informacione usluge za mala i srednja preduzeća“ (Direktni grant EBRD-u) koji se finansira u okviru EU IPA 2016 programa, realizuje se i aktivnost: „Podrška unapređenju poslovnog okruženja kroz povećanu izgradnju kapaciteta osoblja MEKa i poboljšanje regulative. U okviru ove aktivnost realizovano sljedeće: • Urađena Analiza trenutnih administrativnih kapaciteta ministarstva za razvoj MSP • Analiza postojećih strategija, politika i	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€ nac.budžet		

				osnovne pravne dokumentacije u vezi sa MSP • Poseta Inovacionom fondu Republike Srbije			
1.2.1.3 Naziv aktivnosti Mapiranje institucionalne infrastrukture i procjena kapaciteta institucija za podršku ženskom preduzetništvu uključujući i razvoj info tački za preduzetništvo žena s invaliditetom	IO: Urađeno mapiranje i izvršena procjena kapaciteta Početna vrijednost 2019/20: NA Ciljna vrijednost 2021: Sprovedeno mapiranje i urađena TNA Ciljna vrijednost 2022: /	MEK, APŽ	II kvartal 2021	Prilikom pripreme za izradu web portala www.zenskibiznis.me , mapirane su institucije/organizacije koje se bave aktivnostima od značaja za razvoj ženskog preduzetništva, njihovi kontakti će u toku 2022.godine biti dostupni na portalu.	Planirano 4.000,00€ / utrošeno 4.000,00€ donatori		
Mjera 1.2.2: Povećati kapacitete i standarde u poslovanju institucija koje treba da osiguraju trend rasta ženskog preduzetništva na svim nivoima;							
1.2.2.1 Naziv aktivnosti Mapiranje i uspostavljanje mreže jedinica (u okviru institucionalne infrastrukture) koje će biti podrška MEK-u u	IO: Formiranje mreže jedinica za pružanje podrške preduzetništvu žena; Informacije dostupne u <i>Informatoru</i> MEK-a	MEK	III kvartal 2021	Prilikom pripreme za izradu web portala www.zenskibiznis.me , mapirane su institucije/organizacije koje se bave aktivnostima od značaja za razvoj ženskog	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 5.000,00€ nac.budžet		

aktivnostima razvoja ženskog preduzetništva, uključujući i preduzetništvo žena s invaliditetom	Početa vrijednost 2019/2020: / Ciljna vrijednost 2021: Izvršeno mapiranje i usvojen model mreže i unaprijeđeni kapaciteti; Ažuriran <i>Informator</i> Ciljna vrijednost 2022: Formirana mreža i jedinice za podršku ženskom preduzetništvu u svim opštinama/potpornim institucijama na teritoriji CG; Ažuriran <i>Informator</i>			preduzetništva, njihovi kontakti će u toku 2022.godine biti dostupni na portalu.			
Mjera 1.2.3. Razviti model obrazovanja (sticanje znanja) i osposobljavanja (sticanje vještina) neophodnog za pokretanje i razvoj ženskog preduzetništva							
1.2.3.1 Naziv aktivnosti	IO: Identifikacija potreba preduzetnica za obukom	MEK, APŽ, UŽP, UPCG, PKCG, IPER...	III kvartal 2021	Nije sprovedena sveobuhvatna TNA na nivou Crne Gore.	Planirano 3.000,00€ /		

Sprovesti analizu potreba za obukama (TNA) za žene preduzetnice - postojeće i potencijalne	Početna vrijednost 2019/20: Ciljna vrijednost 2021: Pilot i test Upitnika Ciljna vrijednost 2022: Urađena TNA			Privredna komora Crne Gore kroz sistem kvaliteta ISO 9001 redovno sprovodi anketiranje Na osnovu rezultata anketiranja, planiramo edukativne aktivnosti koje ćemo u budućnosti implementirati	utrošeno 1.000,00€ donatori		
1.2.3.2 Naziv aktivnosti Razviti program obuka za pokretanje i razvoj ženskog biznisa – na osnovu rezultata TNA analize	IO: Razvijanje obuka na osnovu utvrđenih potreba preduzetnica Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: / Ciljna vrijednost 2022: Usvojen program obuka za žene preduzetnice	MEK, APŽ, UŽP,UPCG, PKCG, IPER...	2022		/		
1.2.3.3 Naziv aktivnosti	IO: Unapređenje kapaciteta pružaoca usluga	MEK, APŽ, UPCG,	III kvartal 2021	Privredna komora Crne Gore organizovala je promociju projekata	Planirano 3.000,00€ /		

Jačati i razvijati kapacitete pružaoca usluga koji se bave organizacijom obuka za žene preduzetnice	Početna vrijednost 2019/20: Broj treninga Ciljna vrijednost 2021: Održan 1 specijalizovani trening za pružaoce usluga Ciljna vrijednost 2022:	PKCG, IPER...		„Aktiviranje žena“ koji sprovodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore. Više informacija je dostupno na linku: https://www.privredna.komora.me/sadrzaj/po-ziv-za-ucesce-u-projektu-aktiviranje-zena Tokom 2021.godine, Privredna komora Crne Gore je organizovala 80 obuka za preduzetnike. Na ovim obukama učestvovalo je nešto manje od 5.000 učesnika (4.858 učesnika ukupno). Od ukupnog broja učesnika nešto više od 2.040 učesnika su žene. UPCG 2021: UPCG je pružila podršku realizaciji projekta ZZZCG i ILO „Aktiviranje žena“ (obuka na radnom mjestu i zapošljavanje žena) i to kroz aktivnosti	Utrošeno 3.000,00€ donatori		

				promocije projekta i animiranja poslodavaca da uzmu učešće u istom. UPCG je u II i III kvartalu na svom sajtu objavljivala obavještenja, kao i pozive poslodavcima.			
1.2.3.4 Naziv aktivnosti Jačati i razvijati kapacitete pružaoca usluga koji se bave organizacijom obuka za potencijalne preduzetnice koje pripadaju ranjivim kategorijama (uključujući žene sa niskim nivom vještina, neaktivne žene, žene iz ruralnih sredina) prema ILO metodologiji Rod i preduzetništvo (Gender and Enterperneurship Together – GET Ahead)	IO: Unapređenje kapaciteta pružaoca usluga Početna vrijednost 2019/20: Broj treninga Ciljna vrijednost 2021: Održan 1 specijalizovani trening za pružaoce usluga Ciljna vrijednost 2022: n/a	ILO u saradnji sa MEK, APŽ, UPCG	III kvartal 2021	UPCG 2021: dvije predstavnice UPCG završile su obuku ILO-a (Trening trenera za program obuka po ILO metodologiji „GET Ahead“). ILO je u decembru 2021. godine organizovala obuku - petodnevni trening trenera (ToT) za program obuka po ILO metodologiji „GET Ahead“. Na obukama je učestvovalo 15 polaznika/ca (predstavnici/e LPZ-ova iz opština Bar, Ulcinj, Herceg Novi i Kotor, kao i predstavnice UPCG i ZZCG).	Planirano 3.000,00€ / Utrošeno 16.920,00€ donatori		

STRATEŠKI CILJ 2		OBEZBJEĐIVANJE BOLJEG PRISTUPA FINANSIJAMA I JAČANJE KONKURENTNOSTI ŽENSKOG BIZNISA				
Operativni cilj 2.1		Bolji pristup finansijama				
Indikator učinka Podignut nivo dostupnosti i raspoloživosti finansijske podrške ženama preduzeticama Broj žena preduzetnica podržanih kroz finansijsku programsku podršku	Početna vrijednost 2019/20 143	Ciljna vrijednost 2022 182	Ostvarena vrijednost na kraju 2021. 161			

Aktivnost koja utiče na realizaciju Strateškog cilja 2	Indikator rezultata za period 2021-2022. godina	Nadležne institucije	Rok (datum početka i planirani datum završetka)	Stepen realizacije	Planirana/utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka

Mjera 2.1.1 Poboljšati dostupnost postojećih i razvoj novih finansijskih instrumenata za finansiranje biznisa shodno potrebama žena preduzetnica, uključujući žene iz osjetljivih kategorija (korisnice mjera socijalne zaštite, samohrane majke, mlade žene, žene s invaliditetom, žene koje žive u ruralnim područjima i sl.);

2.1.1.1 Naziv aktivnosti Uraditi mapiranje raspoloživih - postojećih instrumenata finansijske podrške za žene preduzetnice	IO: Utvrđeni predlozi za unapređenje finansijske podrške ženama preduzetnicama Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Usvojeni nalazi i preporuke Ciljna vrijednost 2022:	IPER, APŽ...	III kvartal 2021	Prilikom pripreme za izradu web portala www.zenskibiznis.me, mapirani su raspoloživi- postojeći instrumenati finansijske podrške za žene i isti će u toku 2022.godine biti dostupni na portalu.	Planirano 3.000,00€ / Utrošeno 3.000,00€ Nac.budžet		
2.1.1.2 Naziv aktivnosti Formulisati predlog i mehanizam za uspostavljanje novih i proširenje postojećih instrumenata finansijske podrške za žene preduzetnice (uključujući žene iz osjetljivih kategorija)	IO: Broj kreditnih linija za preduzetnice i broj finansiranih projekata žena preduzetnica, uz ukupan iznos kred.sredstava Početna vrijednost 2019/20: U periodu 2019-	IRF, MEK	II kvartal 2021	IRF je za 2021 godinu odobrio ženama preduzetnicama 7,4 mil.€ kroz 77 projekata. IRF ima 3 programa finansijske podrške koji su namijenjeni isključivo ženama preduzetnicama. Takođe i kroz ostale programe podrške	Planirano 10.000,00€ / Utrošeno 7.400.000€ IRF Nac.budžet		

	2020. god. (zaključno sa 30.11.2020.g.), u okviru 3 linije IRF-a financirano 47 projekata žena preduzetnica, ukupne vrijednosti 1.563.200€; U okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede, koji je sprovodio MEK, podržano 100 MMSP u vlasništvu žena (ukupna vrijednosti 357.411,17€). Ciljna vrijednost 2021: Utvrđene preporuke za unapređenje instrumenata fiansijske podrške Ciljna vrijednost 2022: /			preduzetnice mogu da apliciraju i dobiju finansijku podršku. U okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede 2021, koji je sprovodio MEK, podržano 84 MMSP u vlasništvu žena (ukupna vrijednosti 370,433.71€).			

2.1.1.3 Naziv aktivnosti Obezbjeđenje finansijske podrške ženskom preduzetništvu na lokalnom nivou – kroz redovnu raspodjelu sredstava iz budžeta opština (bespovratna sredstva)	IO: Broj lokalnih samouprava koje su definisale budžetska sredstva za podršku ženskom preduzetništvu; Ukupan iznos sredstava Početa vrijednost 2019/20: 12 opština je donijelo Odluku o opredjeljivanju sredstava u budžetima, dok je 9 opština započelo realizaciju Odluke (opredijeljeno 208.000 eura bespovratnih sredstava za žensko preduzetništvo). Opština Budva je raspisala (ponovljeni) javni konkurs za podršku ženskom preduzetništvu za 2020. godinu	Lokalne samouprave, u saradnji sa <i>Ženskom političkom mrežom</i> UNDP, MPLJMP	Kontinuirano	12 opština je opredijelilo sredstva u iznosu od 291,000.00 EUR . Svih 12 opština su i dodijelila sredstva. Iznos raspodijeljenih sredstava je 270,832.00 EUR Sredstvima je podržana 131 biznis ideja / preduzetnica Prosječni grant je iznosio 1485.04 EUR	Planirano 140.000,00€ / 270,832,00€ Budžeti lokalnih samouprava		

	(opredijeljeno 75.000 eura za tu namjenu) Ciljna vrijednost 2021: 12 opština da opredijeli ukupan iznos od 140.000 eura ženskim biznisima u svojim opštinama Ciljna vrijednost 2022: 13 opština da opredijeli ukupan iznos od 150.000 eura ženskim biznisima u svojim opštinama						
2.1.1.4 Naziv aktivnosti Povećati učešće žena preduzetnica – korisnica kreditnih sredstava dostupnih kroz <i>Program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva</i> (pod uslovima koji su povoljniji od tržišnih)	IO: Broj žena korisnica kreditnih sredstava odobrenih kroz <i>Program</i> Početna vrijednost 2019/20: U periodu 2019-2020.g. (zaključno sa	ZZZCG	II kvartal 2021	Djelimično realizovano U 2021 isfinansirana su 4 kredita iz Inoviranog rogram za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u CG ukupne vrijednosti 20.000€, 1 isfinansirani kredit u iznosu od 5.000€ je namijenjen projektu čiji	Planirano 21.000 / Utrošeno 5.000€ Nac.budžet		U 2022. ZZZCG će sprovesti dodjelu bespovratnih sredstava u okviru mjere „Podsticaj za preduzetništvo“. Jedna od ciljnih grupa su nezaposlene žene sa ENL. Inovirani program za kontinuirano

	9.11.2020.g.) obezbijeđena kreditna sredstva za 19 projekata žena, u ukupnoj vrijednosti od 135.000€ Ciljna vrijednost 2021: Budžetom ZZZCG za 2021.g., za podsticaj za preduzetništvo je planirano 70.000 € - za zapošljavanje 14 lica. Minimum 30% planiranih sredstava je namijenjeno za nosioce ženskog pola. Ciljna vrijednost 2022: /			je nosilac osoba ženskog pola			stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u CG se neće sprovesti u 2022.
2.1.1.5 Naziv aktivnosti Povećati učešća žena preduzetnica u realizaciji <i>Programa grantova za samozapošljavanje</i>	IO: Broj odobrenih grantova/iznos sredstava za žene Početna vrijednost 2019/20: U 2019.g. odobrena	ZZZCG	I kvartal 2021	Dodijeljeno 159 grantova od čega 107 ženama (67,3%)	Planirano 512.000,00€ / utrošeno 792.845,00 € IPA		

	44 granta osobama ženskog pola, a u 2020.g. odobrena 139 grantova osobama ženskog pola Ciljna vrijednost 2021: Poziv ZZZCG planiran za mart 2021.g. završava dodjelom grantova i zaključivanjem ugovora krajem 2021. godine. Programom je opredijeljeno 1.138.000€ (za 45% od ukupnog iznosa) i 50 grantova za žene preduzetnice Ciljna vrijednost 2022: / (nije izvjesno sprovođenje Programa)						
2.1.1.6 Naziv aktivnosti	IO: Uspostavljanje i	IRF, MEK, MF	IV kvartal 2021	Radjene su analize za lakšu dostupnost nedostajućih	Planirano 0,00€		

Uraditi analizu uspostavljanja Garantnog fonda/scheme za žene preduzetnice	operativnost Garantnog fonda Početna vrijednost 2019: / Ciljna vrijednost 2021: Urađena analiza Ciljna vrijednost 2022: /			finansijskih sredstava ženama početnicama u biznisu i postojećim preduzetnicama kao i ostalim ciljnim grupama (mladi, početnici, visokoškolci). Postoje kreditne linije u ponudi IRF-a koje mogu da koriste postojeće preduzetnice i za koje nijesu potrebna sredstva obezbjedjenja u vidu hipoteke na nepokretnostima- EU COSME za investicije i EU COSME za obrtna sredstva. Riječ je o kreditnim linijama koje se naslanjaju na program Evropske unije koji je namijenjen razvoju konkurentnosti preduzetnika/ca i preduzeća u Evropskoj uniji i zemljama kandidatima za ulazak u članstvo. (u saradnji sa Evropskim Investicionim Fondom) Pripremljen je nacrt zakona o Kreditno	/ utrošeno 0,00€		

				garantnom fondu koji ne uključuje saradnju sa IRF-om. (predstavnici IRF-a su aktivno učestvovali u pripremi nacrtu zakona)			
2.1.1.7. Preispitati mogućnost da se u postupcima javnih nabavki obezbijedi veće učešće žena preduzetnica primjenom specifičnih socijalnih kriterijuma	IO: Urađena analiza/studija izvodljivosti Početna vrijednost 2019: / Ciljna vrijednost 2021: Urađena analiza sa predlogom preporuka sa ciljem povećanja učešća žena preduzetnica u postupcima javnih nabavki Ciljna vrijednost 2022:	MF, MEK	IV kvartal 2021	Na inicijativu Sekretarijata Savjeta za konkurentnost, održan sastanak sa predstavnicima Direktorata za politiku javnih nabavki u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, na na kojem je razgovarano o mogućnostima da se u postupcima javnih nabavki obezbijedi veće učešće žena preduzetnica i mogućnostima da taj predlog uđe u Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€		
2.1.1.8 Obezbijediti program start-up business podrške za žene iz ranjivih grupa (Romkinje,	IO: Program; Broj podržanih žena preduzetnica	MEK	IV kvartal 2021	Zavod za zapošljavanje i Međunarodna organizacija rada (ILO) su, zaključili Sporazume o realizaciji Pilot projekta "Aktiviranje	Planirano 25.000,00€ / utrošeno 25.000,00€		

samohrane majke, žrtve nasilja itd.)	Početna vrijednost 2019: / Ciljna vrijednost 2021: Kroz program podržano 5 žena iz ranjivih grupa Ciljna vrijednost 2022: Kroz program podržano 8 žena iz ranjivih grupa			žena". Projekat podrazumijeva aktivaciju žena od 25 do 34 godine kroz dodjelu grantova za nezaposlene žene sa djecom predškolskog uzrasta i kroz subvencionisanu obuku na radnom mjestu.	Nac.budžet		
Mjera 2.1.2 Unaprijediti finansijsku pismenost žena preduzetnica							
2.1.2.1 Naziv aktivnosti Organizovati edukaciju za sve žene (preduzetnice i dr.) koje su prijavljene na bilo koji od programa finansijske podrške institucija i organizacija (IRF, ZZZ, MEK, lokalne samouprave, donatori...)	IO: Broj žena edukovanih za programe finansijske podrške Početna vrijednost 2019/20: Sve žene koje su konkurisale za sredstva iz <i>Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i</i>	IRF, ZZZ, MEK, lokalne samouprave, donatori... u saradnji sa poslovnim asocijacija ma žena, poslodava čkim udruženji ma....	I kvartal 2021	Svi koji su aplicirali za sredstva iz Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u CG ZZZCG su prošli obuke IRF je kao kreditna institucija prije svega, zadužen da obezbijedi finansijsku podršku. Medjutim kroz sami proces odobrenja i realizacije kreditnih sredstva a posebno	Planirano 10.000,00€ / utrošeno 10.000,00€ Nac.budžet		U 2022. ZZZCG će sprovesti dodjelu bespovratnih sredstava u okviru mjere „Podsticaj za preduzetništvo“. Jedna od ciljnih grupa su nezaposlene žene sa ENL.

	<i>preduzetništva u CG ZZZCG (28 žena) prošle edukaciju "Pružanje elementarnih znanja iz oblasti preduzetništva"</i> Ciljna vrijednost 2021: Realizovane obuke za sve aplikantkinje programa finansijske podrške Ciljna vrijednost 2022: Realizovane obuke za sve aplikantkinje programa finansijske podrške			kada su u pitanju žene-početnice u biznisu na raspolaganju smo i za nefinansijsku podršku. Najviše u smislu koordinacije i savjeta vezanih za izradu biznis plana i realizaciju investicije. Takođe, postoji kreditna linija za početnice i početnike u biznisu koja se realizuje u saradnji sa MER. Po toj kreditnoj liniji se buduće preduzetnice prijavljuju po javnom pozivu MER-a i dužne su da prodju određenu obuku-edukaciju organizovanu od strane MER-a kako bi nakon toga stekle uslove za razmatranje finansijske podrške IRF-a.			
2.1.2.2 Naziv aktivnosti Organizovati obuku za žene preduzetnice (postojeće i potencijalne) iz oblasti finansijske pismenosti (npr.	IO: Broj obuka; Broj žena polaznica obuka Početna vrijednost 2019: N/A	EBRD, PKCG, UPCG, APŽ, IPER...	III kvartal 2021	Održana 1 EBRD obuka „Osnovi finansijskog menadžmenta“ za 23 polaznice u junu 2021. g. Održane 3 obuke u organizaciji EBRD i NLB	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 5.000,00€ donatori		

faktoring, finansijski menadžment...)	Ciljna vrijednost 2021: Održana 1 obuka; Obuku prošlo 15 polaznica Ciljna vrijednost 2022: Održana 1 obuka; Obuku prošlo 15 polaznica			banka (partnerska finansijska institucija) na temu Covid kriznog menadžmenta, uključujući teme likvidnost, profitabilnost i sl. Obuku je prošlo 54 polaznice. Tokom 2021.godine, Privredna komora Crne Gore je organizovala 9 skupa koji su obrađivali teme iz oblasti finansijke pismenosti.			
2.1.2.3 Organizovati obuku za startovanje biznisa za žene iz ranjivih grupa (Romkinje, samohrane majke, žene s invaliditetom, žrtve nasilja itd.)	IO: Broj obuka; Broj žena polaznica obuka Početna vrijednost 2019: N/A Ciljna vrijednost 2021: Održana 1 obuka; Obuku prošlo 5 polaznica Ciljna vrijednost 2022: Održana 1 obuka; Obuku	MEK	IV kvartal 2021	Zavod za zapošljavanje i Međunarodna organizacija rada su, zaključili Sporazume o realizaciji Pilot projekta "Aktiviranje žena". Projekat podrazumijeva aktivaciju žena od 25 do 34 godine kroz dodjelu grantova za nezaposlene žene sa djecom predškolskog uzrasta i kroz subvencionisanu obuku na radnom mjestu. Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 24.820,00€ (5.000,00€ + 19.820,00€) Nac.budžet		

	prošlo 15 polaznica			krajem 2021. potpisalo ugovor sa Savezom udruženja paraplegičara Crne Gore iz Podgorice i NVO Udruženja paraplegičara Podgorica iz Podgorice za realizaciju kampanje "Anketnim istraživanjem do smanjenja diskriminacije u oblasti zapošljavanja žena sa invaliditetom" u iznosu od 19.820,00€. Veliki broj aktivnost će se realizovati u toku 2022.		
Operativni cilj 2.2		Unaprijediti raspoloživost i dostupnost savjetodavnih usluga i programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica				
Indikator učinka		Početna vrijednost 2019/20	Ciljna vrijednost 2022		Ostvarena vrijednost na kraju 2021.	
Efikasna implementacije politike kroz podignut nivo raspoloživosti i dostupnosti programske podrške koja doprinosi razvoju preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica SBA ³ pod-diimenzija 1.b: Žensko preduzetništvo (tematski blok: Implementacija)		3,29	3,60		4,11	

³ Naziv indikatora u Strategiji koji se odnose na implementaciju principa SBA je preuzet iz pomenutog dokumenta.

Mjera 2.2.1 Jačati kapacitete pružaoca usluga u cilju razumijevanja specifičnih potreba i pružanja usluga preduzetnicama							
2.2.1.1 Naziv aktivnosti Organizovati događaje namijenih informisanju i edukaciji predstavnika/ca bankarskog sektora (komercijalne banke) o mogućnostima razvoja ženskog preduzetništva putem programa kreditiranja privrednih subjekata u vlasništvu žena	IO: Broj održanih događaja Početna vrijednost 2019/2020: / Ciljna vrijednost 2021: održan 1 okrugli sto na temu ekonomskog osnaživanja žena kroz programe kreditiranja ženskog biznisa Ciljna vrijednost 2022: održan 1 okrugli sto	APŽ UPCG, EBRD	III kvartal 2021	Tokom 2021. godine, održane su 4 obuke za ukupno 56 zaposlenih u Alter Modusu na temu digitalnog marketinga, komunikacije, finansijske analize i vještina pregovaranja za implementaciju programa EBRD „žene u biznisu“. Takođe, održano je 7 obuka za 70 zaposlenih NLB banka AD Podgorica, na temu kriterijuma za program EBRD „Žene u biznisu“, profilisanja klijenata, gender awareness, komunikacionim i pregovaračkim vještinama, odnosima sa klijentima i finansijske analize.	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ donatori		
2.2.1.2 Naziv aktivnosti	IO: Broj obuka, broj polaznika/ca obuka	MEK, lokalne samouprave, APŽ,	IV kvartal 2021	12 opština je opredijelilo sredstva u iznosu od 291,000.00 EUR i zaposleni u tim	Planirano 2.000,00€		

Organizovati obuke za sve aktere na lokalnom nivou za pružanje podrške ženskom preduzetništvu	Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: realizovana 1 obuka za pružaoce usluga na lokalnom nivou, 10 polaznika/ca Ciljna vrijednost 2022: realizovana 1 obuka za pružaoce usluga na lokalnom nivou, 10 polaznika/ca	pružaoce usluga podrške preduzetništvu žena (iskoristiti mrežu mentora MEK-a)		opštinama su obučeni pružanje podrške ženskom preduzetništvu	/ utrošeno 2.000,00€ donatori		
2.2.1.3 Naziv aktivnosti Organizovati obuke za sve aktere na nacionalnom i lokalnom nivou o potrebama žena s invaliditetom u oblasti preduzetništva	IO: Broj obuka, broj polaznika/ca obuka Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: realizovana 1 obuka za pružaoce usluga nanacionalnom/	MEK, lokalne samouprave NVO mladih sa invaliditetom, APŽ, pružaoce usluga podrške preduzetništvu žena (iskoristiti mrežu	IV kvartal 2021	Aktivnost nije realizovana	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 0,00€ donatori	Realizovat će se u toku 2022.god	

	lokalnom nivou, 15 polaznika/ca Ciljna vrijednost 2022: realizovana 2 obuka za pružaoce usluga na lokalnom nivou, 20 polaznika/ca	mentora MEK-a)					
Mjera 2.2.2. Unaprijediti obuhvat i dostupnost usluga poslovnog savjetovanja, mentorstva i obuka shodno potrebama žena preduzetnica							
2.2.2.1 Naziv aktivnosti Organizovati biznis savjetovališta za žene preduzetnice u okviru lokalne mreže preduzetničke infrastrukture - na teritoriji cijele CG (u prostorijama jedinica lokalnih samouprava, biznis centara, biznis inkubatora, ženskih poslovnih asocijacija, udruženja poslodavaca i dr.)	IO: Broj biznis savjetovališta, Broj korisnica usluga Početna vrijednost 2019/20: Savjetovalište za žene i mlade u Podgorici sa oko 40 korisnika/ca Ciljna vrijednost 2021: Na nivou Crne Gore oko 100 korisnica Ciljna vrijednost 2022: Na nivou Crne Gore oko 120 korisnica	Lokalne samouprave, biznis centri, inkubatori, ženske poslovne asocijacije, udruženja poslodavaca i/ili druge institucije i organizacije na lokalnom nivou	Kontinuirano	APŽ: Zbog pandemije COVID 19 nije bilo moguće organizovati rad Savjetovališta u prostorijama Glavnog grada, ali su članice APŽ zbog kontinuiteta rada, pružale zainteresovanim preduzetnicama savjetodavnu podršku putem zoom-a i telefona	Planirano 10.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ donatori		

2.2.2.2 Naziv aktivnosti Organizovati program obuka za žene u biznisu (preduzetnice i menadžerke) na teme koje prate različite faze i oblasti poslovanja	IO: Broj programa obuka (radionice, seminari); Broj polaznica obuka Početa vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: 3 programa obuka; Obuku prošlo 45 polaznica Ciljna vrijednost 2022: 3 programa obuka; Obuku prošlo 45 polaznica	APŽ, EBRD, PKCG, UPCG, MBA, IPER...	III kvartal 2021	Održano 3 obuke za 30 polaznika Održana obuka na temu digitalne transformacije u saradnji EBRD i NLB banke. Obuku je prošlo 9 polaznica U okviru projekta "centrikomNET", UPCG je realizovala dvije obuke. Prva obuka je bila na temu „Upravljanje i rukovođenje ljudskim resursima u turizmu“, gdje su polaznici bili u prilici da usvoje znanja iz oblasti: organizaciona kultura, sistematizacija i organizacija radnih mjesta, planiranje ljudskih resursa, uloga strateškog planiranja u upravljanju ljudskim resursima, razvoj misije, vizije i vrijednosti organizacije, vještine menadžera	Planirano 6.000,00€ / utrošeno 16.000,00€ donatori	Projekat je odobren u okviru INTERREG IPA CBC Hrvatska-Bosna i Hercegovina-Crna Gora 2014-2020.godine. Projekt je sufinansiran sredstvima EFRR i IPA II fondova Evropske unije.	UPCG U toku 2022. godine, UPCG će realizovati dodatne 4 obuke u sklopu navedenog projekta.

				ljudskih resursa, mentorstvo, ocjenjivanje zaposlenih, upravljanje timskim radom. Obuku je pohađalo je 12 lica. Tema druge obuke je “Diverzifikacija tržišta i upravljanje destinacijama u turističkom sektoru”, gdje su polaznici učili o poslovnoj strategiji, segmentacija tržišta; strategije razvoja tržišta; marketing strategije; vrste diverzifikacije; procesu planiranja. Obuku je pohađalo 9 lica. Obuke su bile namijenjene menadžerima/menadžerkama malih i srednjih preduzeća, zaposlenima koji žele da unaprijede svoje vještine u oblasti upravljanja ljudskim resursima, kao i osobama koje su			

				nezaposlene a žele da pokrenu sopstvene biznise, nauče nove ili unaprijede postojeće vještine i znanja.			
2.2.2.3 Naziv aktivnosti Realizovati program poslovnog savjetovanja za žene preduzetnice i menadžerke	IO: Broj žena preduzetnica i menadžerki – korisnica programa poslovnog savjetovanja Početna vrijednost 2019/20: Kroz program „Women in Business“, EBRD godišnje u prosjeku podrži 8 žena preduzetnica / žena na upravljačkim pozicijama u firmama kroz projekte poslovnog savjetovanja sa lokalnim konsultantima.	APŽ, UPCG, EBRD	I kvartal 2021	Realizovano 8 projekata savjetodavne podrške kroz EBRD program „Women in business“.	Planirano 50.000,00€ / utrošeno 50.000,00€ donatori		

	Ciljna vrijednost 2021: 20 žena preduzetnica i menadžerki – korisnica programa poslovnog savjetovanja Ciljna vrijednost 2022: 28 žena preduzetnica i menadžerki – korisnica programa poslovnog savjetovanja						
2.2.2.4 Naziv aktivnosti Uspostavljanje online programa podrške (obuka) za žene preduzetnice i/ili žene iz posebnih kategorija (preduzetnice iz ruralnih područja, početnice u biznisu, žene u socijalnom preduzetništvu, žene u menadžmentu...)	IO: Broj online programa; Broj korisnica programa Početna vrijednost 2019: / Ciljna vrijednost 2021: 1 online program; 20 korisnica programa Ciljna vrijednost 2022: 2 online	UPCG, APŽ	III kvartal 2021	Pripremljeni preduslovi da na web portalu www.zenskibiznis.me , budu dostupni online programi podrške za žene. Isti će u toku 2022.godine biti dostupni na portalu.	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ donatori		

	programa; 30 korisnica						
2.2.2.5 Naziv aktivnosti Razviti poslovne usluge koje odražavaju potrebe žena u biznisu preko informisanja, matchmaking-a i razmjene iskustva	IO: Razvijanje ciljanih poslovnih usluga kao podrška potrebama žena u biznisu Početna vrijednost 2019/20: NA Ciljna vrijednost 2021: Poslovne informacije dostupne na Portalu Ciljna vrijednost 2022: B2B razmjene dva puta godišnje	MEK, APŽ	III kvartal 2020	APŽ 2021: APŽ kotinuirano radi na informisanju svojih članica, udruživanju i poslovnoj saradnji. MEK pripremio informacije koje će biti dostupne na sajtu www.zenskibiznis.me	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 0,00€ donatori		
2.2.2.6 Naziv aktivnosti Razviti mrežu mentorki (uspješne žene u biznisu) i njihovo povezivanje sa ženama preduzetnicama (uključujući žene sa	IO: Broj žena mentorki; Broj preduzetnica koje su dobile mentorsku podršku Početna vrijednost	APŽ, UŽP, IPER, PKCG, UPCG, MBA...	II kvartal 2021	Razvijena mreža mentora u okviru projekta koji finansira japanska ragencija JICA.Mrežu mentora čine predstavnici lokalnih samouprava, biznis inkubatora i	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ donatori		

sjevera i žene iz osjetljivih kategorija)	2019/20: U toku 2019.g., 120 žena iz 6 opština pohađalo je treninge i dobilo mentorsku podršku iskusnih preduzetnica – članica APŽ Ciljna vrijednost 2021: 10 mentorki povezano sa 10 preduzetnica Ciljna vrijednost 2022: 10 mentorki povezano sa 10 preduzetnica			institucija koje se bave podrškom preduzetništvu. (25 aktivnih mentora) U okviru APŽ postoji mreža mentorki. Sve članice na volonterskoj bazi pružaju savjetodavnu podršku potencijalnim preduzeticama na nivou Crne Gore, a posebno kroz Biznis savjetovanište za žene i mlade u Glavnom gradu, koje je počelo sa radom u septembru 2016. godine na osnovu potpisanog memoranduma o saradnji između APŽ i Biroa za podršku biznis zajednici			
Mjera 2.2.3. Razviti specifične sheme podrške razvoja inovativnosti za preduzeća u vlasništvu žena preduzetnica							
2.2.3.1 Naziv aktivnosti Povećati učešće žena preduzetnica u	IO: Broj MMSP u vlasništvu žena koje su dobile podršku kroz Programsku liniju	MEK	III kvartal 2021	Kroz ovu programsku liniju podržano 55 MMSP u većinskom vlasništvu žena u	Opredijeljen o 650.000,00€ / Dodijeljeno		

programima institucionalne podrške - <i>Programska linija za podršku malih ulaganja (žene, mladi i zanatstvo)</i>	za podršku malih ulaganja preduzetnika (žene i mladi) Početna vrijednost 2019/20: Dobilo 24 MMSP u vlasništvu žena (u iznosu od 54,121.64€) Ciljna vrijednost 2021: / minimum 30 podržanih MMSP u vlasništvu žena Ciljna vrijednost 2022: minimum 30 podržanih MMSP u vlasništvu žena			ukupnom iznosu od 246.924,62€ (Ukupno podržano 127 MMSP u ukupnom iznosu od 569,331.35€)	246.924,62€ Nac.budžet		
2.2.3.2 Naziv aktivnosti Realizovati shemu institucionalne podrške – <i>Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda</i>	IO: Broj žena preduzetnica korisnica programa podrške za <i>uvođenje međunarodnih standarda</i>	MEK	III kvartal 2021	Kroz ovu programsku liniju podržano 9 MMSP u većinskom vlasništvu žena u ukupnom iznosu od 30.480,00€ (Ukupno podržano 34 MMSP u ukupnom	Opredijeljeno 250.000,00€ / Dodijeljeno 30.480,00€ Nac.budžet		

	Početna vrijednost 2019/20: Podržano 38 MMSP u vlasništvu žena (u iznosu od 162,282.00€) Ciljna vrijednost 2021: Podržano minimum 40 MMSP u vlasništvu žena Ciljna vrijednost 2022: Podržano minimum 45 MMSP u vlasništvu žena			iznosu od 114,785.00€)			
2.2.3.3 Naziv aktivnosti Realizovati shemu institucionalne podrške – <i>Programska linija za pružanje mentoring usluga</i>	IO: Broj žena preduzetnica korisnica mentoring usluga Početna vrijednost 2019/20: Podržano 4 MMSP u vlasništvu žena (u vrijednosti 12,000.00€)	MEK	III kvartal 2021	Kroz ovu programsku liniju podržano 5 MMSP u većinskom vlasništvu žena (Ukupno podržano 6 MMSP)	Planirano 15.000,00€ / utrošeno 15.000,00€ Nac.budžet		

	Ciljna vrijednost 2021: podržano minimum 5 MMSP u vlasništvu žena Ciljna vrijednost 2022: podržano minimum 5 MMSP u vlasništvu žena						
2.2.3.4 Naziv aktivnosti Realizovati grant shemu za unapređenje konkurentnosti ženskog preduzetništva - "Žene preduzetnice – novi lideri u biznisu"	IO: Broj žena preduzetnica korisnica shema podrške za unapređenje konkurentnosti Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: u okviru grant šeme odobreno min 15 projektnih aplikacija Ciljna vrijednost 2022: kroz grant šemu realizovano min 15 projekata	MEK	IV kvartal 2021	Nije realizovano	Planirano 300,000.00€ / Utrošeno 0,00€ IPA	Aktivnost će biti realizovana u toku 2022.godine	

	započetih tokom 2021						
Mjera 2.2.4 Podsticati žene preduzetnice na uvođenje on line promocije i trgovine i digitalnu transformaciju procesa poslovanja, i podržati žensko preduzetništvo u ključnim oblastima (IT, zelena ekonomija, kreativne industrije...)							
2.2.4.1 Naziv aktivnosti Organizovati podršku za unapređenje digitalne pismenosti žena u biznisu (preduzetnica i menadžerki) i/ili podizanje kapaciteta njihovih preduzeća u oblasti digitalizacije poslovanja i poslovnih procesa (organizacioni procesi, upravljanje ljudskim resursima, online promocija i trgovina...)	IO: Broj žena u biznisu - korisnica podrške u oblasti digitalne transformacije Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: 20 žena preduzetnica i menadžerki dobilo podršku (obuke i dr.) Ciljna vrijednost 2022: 20 žena preduzetnica i menadžerki dobilo podršku (obuke i dr.)	MEK, EBRD, poslovna udruženja, IPC Tehnopolis, Naučno-tehnološki park, Univerzite ti...	II kvartal 2021	9 žena je prošlo obuku na temu digitalne transformacije organizovanu od strane EBRD i NLB banke. EBRD je realizovao 3 projekta digitalizacije poslovanja, 2 projekta unapređenja organizacije i 1 projekat unaprijeđenja marketinga za žene u biznisu. Tokom 2021.godine, Privredna komora Crne Gore je organizovala 54 hibridna skupa. Komora je organizovala konferenciju „Sajber bezbjednost: izazovi industrije 4.0“ 15. decembra 2021.godine. Skupu su prisustvovala 22 učesnice. Više informacija je dostupno na linku:	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ donatori		

				https://www.privredna-komora.me/projekti-aktuelnosti/industrija-40-mogucnosti-izazovi-i-perspektive Komora je organizovala i dvije edukativne aktivnosti „Upravljanje marketingom u eri promjena i digitalizacije“ (01.12.2021) i „ The Future is Digital - Digitalizacija poslovanja, trendovi u svijetu i prava iz intelektualne svojine“ (31.03.2021).			
2.2.4.2 Naziv aktivnosti Povećati učešće žena preduzetnica u programima institucionalne podrške – <i>Programska linija za podršku digitalizaciji</i>	IO: Broj žena preduzetnica korisnica programa podrške za razvoj digitalizacije i inovativnosti Početna vrijednost 2019/20: 14 MMSP u vlasništvu žena koje su dobile	MEK	III kvartal 2021	Kroz ovu programsku liniju podržano 8 MMSP u većinskom vlasništvu žena u ukupnom iznosu od 54.940,00 (Ukupno podržano 16 MMSP u ukupnom iznosu od 95,844.42€)	Opredijeljeno 400.000,00€ / utrošeno 54.940,00€ Nac.budžet		

	podršku kroz <i>Programsku liniju za unapređenje inovativnosti (56.606,00€) i 20 žena kroz Programsku liniju za unapređenje digitalizacije (iznos 72,401.53€)</i> Ciljna vrijednost 2021: / minimum 35 podržanih MMSP u vlasništvu žena Ciljna vrijednost 2022: minimum 35 podržanih MMSP u vlasništvu žena						
2.2.4.3 Naziv aktivnosti Organizovati podršku za razvoj proizvoda/usluga i podizanje kapaciteta preduzeća u vlasništvu žena u oblasti kreativnih industrija	IO: Broj žena preduzetnica - korisnica podrške Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: 20 žena preduzetnica u	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	III kvartal 2021	Aktivnost nije realizovana	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 0,00€ nac.budžet	Aktivnost će biti realizovana u trećem kvartalu 2022. godine.	

	oblasti kreativnih industrija dobile podršku (obuke, i dr.) Ciljna vrijednost 2022: 20 žena preduzetnica u oblasti kreativnih industrija dobile podršku (obuke, i dr.)						
STRATEŠKI CILJ 3.		ZAGOVARANJE INTERESA I POZICIONIRANOST ŽENA PREDUZETNICA					
Operativni cilj 3.1		<i>Jačanje ženskog preduzetništva kroz savremene forme poslovnog povezivanja i lakši pristup novim tržištima</i>					
Indikator učinka Povećano povezivanje i udruživanje žena preduzetnica kroz članstvo u poslovnim mrežama Broj žena preduzetnica uključenih u poslovne mreže (poslovne asocijacije žena, klasteri)	Početna vrijednost 2019 279	Ciljna vrijednost 2021 300		Ostvarena vrijednost na kraju 2021. 285			

Aktivnost koja utiče na realizaciju Strateškog cilja 3.	Indikator rezultata za period 2021-2022. godine	Nadležne institucije	Rok (datum početka i planirani datum završetka)	Stepen realizacije	Planirana/utrošena sredstva	Novi rok i obrazloženje	Preporuka
Mjera 3.1.1 Obezbijediti sveobuhvatnu programsku podršku za uključivanje žena preduzetnica u specifične forme poslovne organizovanosti (klasteri, lanci dobavljača, socijalno preduzetništvo itd...)							
3.1.1.1 Naziv aktivnosti Podizanje svijesti žena preduzetnica putem edukacije o značaju i benefitima poslovnog umrežavanja i saradnje u okviru klastera	IO: % ženskih preduzeća koja su članice klastera Početna vrijednost 2019: NA Ciljna vrijednost 2021: U članstvu klastera participira 10% ženskih biznisa Ciljna vrijednost 2022: U članstvu klastera participira 20% ženskih biznisa	MEK, APŽ UPCG	III kvartal 2020	APŽ u okviru prekograničnog projekta STRONGER održala edukacije o značaju i benefitima poslovnog umrežavanja i saradnje u okviru klastera. Predstavila klaster proizvođača eko bilja Ljekobilje.	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€ donatori		

3.1.1.2 Naziv aktivnosti Obezbjediti savjetodavnu i finansijsku podršku ženama preduzetnicama u oblasti razvoja klastera, lanaca dobavljača i drugih formi poslovne umreženosti	IO: Broj preduzetnica koje ucestvuju u specifičnim programima podrške umrežavanja Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: 30 preduzetnica Ciljna vrijednost 2022: 50	MEK, APŽ, UPCG	IV kvartal 2021	Članicama klastera Ljekobilje koga čine firme koje se bave proizvodnjom i plasmanom eko bilja, APŽ pružila savjetodavnu podršku	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€ donatori		
3.1.1.3 Naziv aktivnosti Promocija dobrog brenda kao modela podrške ženama preduzetnicama uključenim u lance dobavljača (suppliers)	IO: Razvijena i primijenjena marketing strategija za dobar brend Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Promovisan 1 dobar brend	MEK	IV kvartal 2021	Nije realizovano	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 0,00€ Nac,budžet		

	Ciljna vrijednost 2022: Promovisana 2 dobra brenda						
3.1.1.4 Naziv aktivnosti Ekonomsko osnaživanje žena putem formiranja biznis hub-a za žene preduzetnice (regionalno)	IO: Osnovan biznis hub za žene preduzetnice Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Na sjeveru CG uspostavljen regionalni hub za žene preduzetnice Ciljna vrijednost 2022: /	APŽ	III kvartal 2021	Nije realizovano. APŽ podnijela prijedlog projekta za IPA prekograničnu saradnju ali projekat nije prošao	Planirano 50.000,00€ / utrošeno 0,00€ IPA		
3.1.1.5 Obezbijediti podršku za samozapošljavanje i razvoj socijalnog preduzetništva žena iz osjetljivih kategorija (žene s invaliditetom, starije žene, Romkinje, samohrane majke, žrtve nasilja...)	IO: Broj žena iz osjetljivih kategorija, korisnica podrške za samozapošljavanje Početna vrijednost 2019/2020: U 2019. god je bilo	MEK, ZZZCG, APŽ		Zavod za zapošljavanje i Međunarodna organizacija rada su, zaključili Sporazume o realizaciji Pilot projekta "Aktiviranje žena". Projekat podrazumijeva aktivaciju žena od 25 do 34 godine kroz dodjelu grantova za nezaposlene žene sa djecom predškolskog	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€ donatori		

	13 nezaposlenih žena - nosilaca kredita. Od toga, 6 žena nosioca kredita je starosti preko 50 godina. Romkinja i žena sa invaliditetom nije bilo među nosiocima kredita. Ciljna vrijednost 2021: Ciljna vrijednost 2022: Razvijen Novi program podrške ili uspostavljeni novi stimulativni kriterijumi u postojećim			uzrasta i kroz subvencionisanu obuku na radnom mjestu, kako bi se ublažili efekti pandemije na svijet rada u Crnoj Gori. Projekat je realizovan za pet učesnica iz Podgorice, u saradnji sa tri poslodavca. U toku je njegova realizacija za jednu učesnicu iz Podgorice i tri iz Bijelog Polja, u saradnji sa četiri poslodavca. Za 42 nezaposlene žene od kojih su 27 iz Podgorice i 15 iz Bijelog Polja sprovedene su aktivnosti pripreme za uključivanje u obuku na radnom mjestu i dodijeljeni grantovi utvrđeni projektom. U okviru regionalnog projekta Balkan Women Coalition, finansira ERASMUS + a CG sprovodi APŽ, urađeno istraživanje koje se odnosi na identifikovanje i podršku socijalnih			

				preduzeća koje vode žene. Realizovan trening trenera za socijalno preduzetništvo koji će u toku sljedeće godine pružati podršku na ovu temu			
Mjera 3.1.2 Jačati proces poslovnog umrežavanja i udruživanja žena preduzetnica i unapređivati razvoj institucionalnih kapaciteta udruženja							
3.1.2.1 Naziv aktivnosti Unaprijediti poslovno umrežavanja žena preduzetnica kroz organizovanje poslovnih foruma, sajмова, B2B susreta i sl.	IO: Povećani su prihodi u ženskom preduzetništvu Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Ostvarena je poslovna saradnja između žena preduzetnica Ciljna vrijednost 2022: Ostvarena je poslovna saradnja između žena preduzetnica	PKCG, poslovna udruženja. ..	I kvartal 2021	Tokom 2021.godine, Privredna komora Crne Gore je organizovala 20 poslovnih foruma. Jedan od poslovnih foruma bio je organizovan kao dio konferencije „Žena preduzetnica – inovacije i odgovori MSP na COVID 19“ gdje su glavni organizatori bili NVO „Poslovna Žena“ i Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine. Skup je bio hibridng formata i održao se od 25 do 26.maja 2021.godine. Učešće je imalo 4 predstavnice iz Crne Gore. APŽ je organizovala nekoliko B2B susreta	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ privatni sektor		

				poslovnih žena regiona kroz Balkansku mrežu žena, AFAEMME, FCEM i mrežu sa ženama iz UAE			
3.1.2.2 Naziv aktivnosti Povećati učešće žena preduzetnica u poslovnim susretima organizovanim u okviru međukomorske saradnje (Jadransko-jonski forum, Zapadno – balkanski forum.....)	IO:Povećan je broj žena u preduzetništvu Početna vrijednost 2019/20: Organizovane dvije konferencije u saradnji sa inostranim i domaćim partnerima Ciljna vrijednost 2021: Povećan broj žena preduzetnica za 2% Ciljna vrijednost 2022: Povećan broj žena preduzetnica za 2%	PKCG	I kvartal 2021	Forum jadransko jonskih privrednih komora, gradova i univerziteta organizovala je online tri paralelne radionice koje su pratile EUSAIR konferenciju. Jedan od skupova bio je posvećen Ženskom preduzetništvu „COVID 19 pandemija- nametnuti katalist napredku Ženskog preduzetništva?“. PKCG kao član Foruma jadransko jonskih privrednih komora imenovala je Andreu Kavarić, vlasnicu i izvršnog direktora HOST konsulting-a da bude govornica iz Crne Gore. Izveštaj sa skupa je dostupan na linku: https://www.forumaic.org/report_webinar-covid-19-pandemic-	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ privatni sektor		

				imposed-catalyst-for-womens-entrepreneurship-progress-in-the-adriatic-and-ionic-region-29-01-2021/?lang=en			
3.1.2.3 Naziv aktivnosti Uključiti predstavnice ženskih poslovnih asocijacija u procese kreiranja i monitoringa implementacije programa koji su namijenjeni pružanju podrške ženskom preduzetništvu	IO: Učešće predstavnica ženskih biznis asocijacija u aktivnostima monitoringa implementacije programa podrške za preduzetništvo žena Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Predstavnice ženskih biznis asocijacija uključene u proces monitoringa implementacije programa.	MEK, ZZZ	Kontinuirano	Prilikom kreiranja kreditnih linija za žene - obavljene su određene konsultacije i sa predstavnicama ženskih poslovnih asocijacija. IRF je krajem 2021 godine objavio Javni poziv za najbolje investicione projekte za žene u biznisu u okviru kampanje „Ona pokreće biznis“ a polazeći od ciljeva strategije ženskog preduzetništva CG 2021-2024. Kroz realizaciju ovog projekta gdje su se prijavile 32 preduzetice registrovane 2020 i 2021 god (uslov javnog poziva) dodijeljene su finansijske nagrade za najbolje projekte.	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€		

	Ciljna vrijednost 2022: Predstavnice ženskih biznis asocijacija uključene u proces monitoringa implementacije programa			Predstavnice ženskih poslovnih asocijacija su kroz Radnu grupu za izradu Strategije ŽP i Ekspertsku grupu za ekonomsko osnaživanje žena uključene u sve aktivnosti koje MEK sprovodi			
3.1.2.4 Naziv aktivnosti Jačati kapacitete ženskih poslovnih asocijacija putem savjetodavne pomoći, edukacije i mentorstva - posebno za rad asocijacija u malim zajednicama i sa osjetljivim grupama žena	IO: Program jačanja kapaciteta ženskih poslovnih asocijacija Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Uspostavljen program jačanja kapaciteta; Realizovane aktivnosti podrške/ jačanja ženskih poslovnih asocijacija Ciljna vrijednost 2022:	MEK, UNDP	III Kvartal 2021	Kroz projekat "Podrška poslovnih žena u Istočnoj i Jugoistočnoj Evropi" otpočele aktivnosti na jačanju kapaciteta Udruženja preduzetnica Crne Gore. Aktivnosti : Dijagnostifikacija trenutnog stanja, Izrada strategije organizacije i Povećanje članstva kroz pružanje podrške iz projekta (workshop, stručne edukacije za preduzetnice, studijske posjete) od septembra 2021 do 2024 traje prijekat	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 3.000,00€ donatori		

	Realizovane aktivnosti podrške/ jačanja ženskih poslovnih asocijacija						
3.1.2.5 Naziv aktivnosti	IO: Broj nacionalnih događaja; Broj međunarodnih događaja Početna vrijednost 2019/20: 2 nacionalna i 2 međunarodna događaja Ciljna vrijednost 2021: 1 nacionalni, 1 međunarodni događaj Ciljna vrijednost 2022: 2 nacionalna, 1 međunarodni događaj	UPCG, APŽ...	II kvartal 2021	Zbog pandemije COVID-19 i važećih epidemioloških mjera većina događaja je organizovana on-line putem zoom-a. UPCG je podržala 4. Međunarodnu konferenciju „Izazovi ženskog preduzetništva 2021“ koju je Mrežni preduzetnički inkubator iz Slovenije organizovao 28.5.2021.god. u Rogaškoj Slatini, u Sloveniji, online putem. Predstavnica UPGC bila je i panelistkinja na ovom događaju.	Planirano 7.000,00€ / utrošeno 0,00€ donatori		
Mjera 3.1.3 Razviti program podrške razvoja izvozno orijentisanih preduzetnica i olakšati im pristup novim tržištima i internacionalizaciji poslovanja							

3.1.3.1 Naziv aktivnosti Podrška poslovanju izvozno orjentisanih biznisa žena kroz linije za podršku internacionalizaciji	IO: Broj preduzetnica koje su podržane u nastupu na izvoznim tržištima Početna vrijednost 2019/2020: / Ciljna vrijednost 2021: 5 Ciljna vrijednost 2022: 5	MEK	III kvartal 2021	Aktivnost nije realizovana	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 0,00€ Nac.budžet	Programska linija ce biti realizovana u toku 2022.	
3.1.3.2 Naziv aktivnosti Realizovati obuku „Procjena izvozne spremnosti žena preduzetnica“	IO: Razvijen alat za procjenu izvozne spremnosti preduzetnica; Broj preduzetnica Početna vrijednost 2019/2020: 0 Ciljna vrijednost 2021: Razvijen alat; Procijenjena izvozna spremnost 3 preduzetnice	MEK, UNDP	III kvartal 2021	Kroz IPA 2016 Projekat “Promovisanje internacionalizacije privrede Crne Gore sa fokusom na MSP” sprovedena obuka za 21 MSP. Jedno MSP u vlasništvu žene i 5 žena zaposlenih u porodičnoj firmi pohađele obuku.	Planirano 5.000,00€ / utrošeno 5.000,00€ IPA		

	Ciljna vrijednost 2022: Procijenjena izvozna spremnost 5 preduzetnica						
3.1.3.3 Naziv aktivnosti Organizovati specijalizovane obuke o nastupu na ino tržištu i internacionalizaciji poslovanja za žene preduzetnice („Prvi put izvozim“)	IO: Broj održanih obuka Početna vrijednost 2019/20: 0 Ciljna vrijednost 2021: Realizovana 1 obuka Ciljna vrijednost 2022: Realizovana 1 obuka	MEK, UNDP	IV kvartal 2021	Kroz IPA 2016 Projekat “Promovisanje internacionalizacije privrede Crne Gore sa fokusom na MSP” sprovedena obuka za 21 MSP. Jedno MSP u vlasništvu žene i 5 žena zaposlenih u porodičnoj firmi pohađele obuku.	Planirano 2.000,00€ / utrošeno 2.000,00€ IPA		
Operativni cilj 3.2		Promovisanje i podsticanje efikasne implementacije politike ženskog preduzetništva					
Indikator učinka Obezbjeđivanje funkcionalne implementacije politike ženskog preduzetništva SBA ⁴		Početna vrijednost 2019	Ciljna vrijednost 2022		Ostvarena vrijednost na kraju 2021		

⁴ Naziv indikatora u Strategiji koji se odnose na implementaciju principa SBA je preuzet iz pomenutog dokumenta.

pod-diimenzija 1.b: Žensko preduzetništvo (tematski blok: Monitoring i evaluacija)	2,60	3,10	3,50	
Mjera 3.2.1 Jačati i promovisati partnerstvo udruženja žena preduzetnica sa javnim sektorom i akademskom zajednicom u podsticanju razvoja ženskog preduzetništva				
3.2.1.1 Naziv aktivnosti Unaprijediti saradnju i partnerstvo ženskih poslovnih asocijacija sa javnim sektorom i/ili akademskom zajednicom u okviru programa istraživanja i razvojnih projekata koji su od značaja za unapređenje poslovanja postojećih i osnivanje novih preduzeća u vlasništvu žena	IO: Broj održanih događaja (sastanci, konferencije...) Početa vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Održan minimum 1 sastanak (postignut dogovor o saradnji) Ciljna vrijednost 2022: Održan minimum 1 sastanak i realizovana minimum 1 zajednička aktivnost)	MEK, Univerzitet CG, Univerzitet Donja Gorica, Univerzitet Mediteran, APŽ, UŽP...	III kvartal 2021 Predstavници MEKa su aktivno učestvovali na svim događajima koje su organizovale partnerske organizacije/institucije APŽ 2021: Učešće na konferencijama u organizaciji drugih državnih institucija i NVO. APŽ održava kontinuiranu saradnju sa javnim sektorom, akademskom zajednicom i ostalim nevladinim organizacijama koje se bave pružanjem podrške preduzetništvu (UPCG, UMP, UŽP...)	/
3.2.1.2 Naziv aktivnosti	IO: Broj organizovanih aktivnosti	MEK, opštine, ženske	IV kvartal 2021 Promovisan Program za unapređenje konkurentnosti	Planirano 3.000,00€

Promovisati sheme podrške za razvoj inovativnih aktivnosti MMSP u vlasništvu žena – na teritoriji svih opština u CG	promocije shema podrške Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Organizovan 1 događaj i medijska promocija (tradicionalni i online mediji) Ciljna vrijednost 2022: Organizovana 2 događaja i medijska promocija	poslovne asocijacije , poslodavka čka udruženja. ..		privrede 2021 (zbog pandemije COVID 19 promovisano putem zoom-a) APŽ kontinuirana promocija svih programa podrške ženama u biznisu UPCG 2021: Usljed pandemije COVID 19, UPCG je Javni poziv za <i>Program za unapređenje konkurentnosti privrede 2021</i> promovisala online putem (objave na sajtu UPCG, obavještavanje privrednika putem email-a).	/ utrošeno 3.000,00€ Nac.budžet		
3.2.1.3 Naziv aktivnosti Promovisati saradnju javnog i privatnog sektora u oblasti ekonomskog osnaživanja žena i razvoja ženskog preduzetništva, kroz aktivnosti Odbora za	IO: Broj organizovanih okruglih stolova ORR na temu ekonomskog osnaživanja žena i razvoja ženskog preduzetništva i zaključaka proslijeđenih medijima i	ORR Skupštine CG partneri: MEK, APŽ, UPCG	I kvartal 2021	Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, organizovao je Trinaesto zasjedanje Ženskog parlamenta na temu „Vodeći aspekti doprinosa (ekonomija i neplaćeni rad) i dodatnih opterećenja žena tokom pandemije	Planirano 600,00€ / utrošeno 600,00€ Nac.budžet		

rodnu ravnopravnost Skupštine CG (ORR)	zainteresovanoj javnosti Početna vrijednost 2019/20: Od 2008. god. održane 3 sjednice Odbora sa ovom temom i 1 regionalna (Cetinjski parlamentarni forum) Ciljna vrijednost 2021: Održati okrugli sto u organizaciji Odbora, u saradnji sa predstavnicima javnog i privatnog sektora, sa temom ekonomskog osnaživanja žena i razvoja ženskog preduzetništva i zaključke sa okruglog stola podijeliti sa javnošću			COVID -19". Zasijedanje je održano na Međunarodni dan žena. 20. septembar 2021. godine Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Ambasadom Ujedinjenih Arapskih Emirata organizovao tematsku radionicu na temu „Osnaživanje žena“,putem ZOOM platforme. 7. april 2021. Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Božena Jelušić učestvovala je na prvom od tri virtuelna sastanka posvećenim rodno-odgovornom oporavku nakon krize uzrokovane pandemijom virusa kovid-19, koje u okviru Međuparlamentarnog dijaloga organizuju Interparlamentarna unija (IPU) i UN Women. 23. april 2021.			

	Ciljna vrijednost 2022: Održati okrugli sto u organizaciji Odbora, u saradnji sa predstavnicima javnog i privatnog sektora, sa temom ekonomskog osnaživanja žena i razvoja ženskog preduzetništva i zaključke sa okruglog stola podijeliti sa javnošću			Predsjednica Odbora Božena Jelušić i članice Odbora Suzana Pribilović i Vesna Pavićević, na onlajn sastanku sa vodećim poslanicima/cama Evropskog parlamenta - Tanjom Fajon i Vladimirom Bilčikom. Razgovarano je o ženskom liderstvu u vrijeme krize izazvane pandemijom kovida-19. APŽ 2021: Promovisanje socijalnog preduzetništva među ženama kroz projekat Balkan Women Coalition vol. II UPCG 2021: Kroz učešće svoje predstavnice, UPCG je na 13. zasjedanju Ženskog parlamenta, po prvi put CG javnosti prezentovala jedan dio podataka iz istraživanja koje je UPCG sprovela uz podršku ILO, na			

				temu uticaja COVID-19 na poslovanje žena preduzetnica u Crnoj Gori. Istraživanje je realizovano u periodu oktobar-decembar 2020. god.			
Mjera 3.2.2 Obezbjediti organizovanu i permanentnu promociju i omogućiti veću vidljivost uspješnih žena u biznisu – preduzetnica i menadžerki (nacionalni dan žena preduzetnica, konferencije, okrugli stolovi, sajmovi, dodjela nagrada za preduzetnice i menadžerke...)							
3.2.2.1 Naziv aktivnosti Uspostaviti institucionalnu podršku/partnerstvo u aktivnostima promocije uloge i značaja ženskog preduzetništva, kao i uspješnih poslovnih žena u biznisu i menadžmentu (partnerstvo u medijskim nastupima, organizaciji događaja, sprovođenju promotivnih kampanja i sl.)	IO: Broj i vrsta pružene podrške Početna vrijednost 2019: Ciljna vrijednost 2021: Kontinuirani medijski nastupi, partnerstvo u 2 događaja Ciljna vrijednost 2022: Kontinuirani medijski nastupi, partnerstvo u 2 događaja i 1 kampanji	MEK, MPLJMP, ženske poslovne asocijacije, poslodavka udruženja	III kvartal 2021	Predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja su prilikom svih gostovanja u medijima isticali važnost ženskog preduzetništva i specifičnih stimulativnih mjera implementiranih u Program za unaprjeđenje konkurentnosti privrede. APŽ 2021: Promovisanje socijalnog ženskog preduzetništva – intervjui, gostovanja, društvene mreže	Planirano 4.000,00€ / utrošeno 0,00€ Nac.budžet		

3.2.2.2 Naziv aktivnosti Unapređenje i razvoj aktivnosti promocije ženskog preduzetništva i uspješnih poslovnih inicijativa žena u biznisu, uz međusobnu saradnju i učešće svih relevantnih stejkholdera	IO: Broj i vrsta aktivnosti promocije Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Održane dvije konferencije: tematska (za jedan sektor/oblast) i opšta (za žensko preduzetništvo) Ciljna vrijednost 2022: Održane dvije konferencije: tematska (za jedan sektor/oblast) i opšta (za žensko preduzetništvo)	APŽ	II kvartal 2021	APŽ realizuje kontinuiran kampanju promocije ženskog preduzetništva i primjera dobre prakse, kroz intervju, gostovanja, saopštenja, aktivnosti na društvenim mrežama.	Planirano 4.000,00€ / utrošeno 0,00€ privatni sektor		
3.2.2.3 Naziv aktivnosti Organizovati promotivne kampanje za povećanje vidljivosti uspješnih žena u biznisu u medijima	IO: Broj događaja koji se organizuju u cilju medijske promocije uspješnih preduzetnica	UNDP, MEK, APŽ, UPŽ, UPCG...	II kvartal 2021	Snimljeni prilozi sa korisnicama Programa za unaprjeđenje konkurentnosti privrede koji će biti dostupni na web portalu	Planirano 6.000,00€ / utrošeno 6.000,00€ donatori		

(preduzetnice, menadžerke..)	Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Održane 2 konferencije; Medijska promocija za 3 uspješne žene u biznisu Ciljna vrijednost 2022: Održane 2 konferencije; Medijska promocija za 6 uspješnih žena u biznisu			www.zenskibiznis.me . Portal će biti završen i pušten početkom 2022.godine APŽ radi na kontinuiranoj promociji svojih članica, uspješnih žena u biznisu i menadžerki.			
3.2.2.4 Naziv aktivnosti Dodjela godišnjih nagrada za najuspješnije žene menadžerke u CG	IO: Kategorije nagrada; Broj nagrada Početna vrijednost 2019/20: UPCG je 2019. god dodijelila 12 „UPCG nagrade za NAJ menadžerke“, u 4 kategorije (javni sektor, privreda,	UPCG	IV kvartal 2021	UPCG 2021: Usljed COVID 19 pandemije, svečana ceremonija dodjele godišnjih nagrada UPCG „NAJ Menadžerke u Crnoj Gori“ nije održana, iako je procedura izbora laureatkinja za 2021. završena u planiranom roku. Aktivnosti koje prethode činu dodjele nagrada uspješno su	Planirano 8.000,00€ / utrošeno 0,00€ privatni sektor	III kvartal 2022 Završni dio aktivnosti - organizacija svečanog događaja pomjerena je za 2022. godinu, kada se predviđa revidiranje zdravstvenih mjera, što će omogućiti prisustvo većeg broja ljudi u	

	civilni sektor, mediji) Ciljna vrijednost 2021: Dodijeljeno 12 nagrada, u 4 kategorije Ciljna vrijednost 2022: Dodijeljeno 12 nagrada, u 4 kategorije			realizovane (raspisan javni konkurs UPCG, promocija na sajtu i društvenim mrežama UPCG, promocija u medijima, izbor laureatkinja). Organizacija svečanog događaja odložena je za 2022. godinu.		zatvorenom prostoru.	
3.2.2.5 Naziv aktivnosti Dodjela godišnjih nagrada za najuspješnije žene preduzetnice u CG	IO: Kategorije nagrada; Broj nagrada Početna vrijednost 2019/20: Povodom 10 godina, APŽ je 2019. god dodijelila priznanja i zahvalnice preduzetnicama i menadžerkama iz CG, predstavnicama/ima javnog sektora i međunarodnih	APŽ, UŽP	IV kvartal 2021	Zbog pandemije Covid 19 i važećih epidemioloških mjera, nagrade Udruženja preduzetnica Crne Gore nijesu fizički uručene iako je napravljena selekcija. Nagrade će biti uručene u toku 2022.god zajedno sa nagradama za sljedeću godinu. Nominacija preduzetnica u okviru regionalnog programa „Regionalna mreža preduzetnica“ u organizaciji RCC,	Planirano 1.000,00€ / utrošeno 0,00€ privatni sektor	Donatori, Privatni sektor	

	organizacija, ženskim poslovnim asocijacijama iz BiH i S. Makedonije Ciljna vrijednost 2021: Dodijeljene nagrade u nekoliko kategorija Ciljna vrijednost 2022: Dodijeljene nagrade u nekoliko kategorija			nagrade će biti dodijeljene u 2022.god			
3.2.2.6 Naziv aktivnosti Medijski promovisati uspješne poslovne žene, kao i ulogu i značaj većeg učešća žena u biznisu i menadžmentu	IO: Broj objava u medijima Početna vrijednost 2019: / Ciljna vrijednost 2021: 4 objave u medijima Ciljna vrijednost 2022: 6 objava	UPCG, APŽ	III kvartal 2021	Održano više događaja na kojima je promovisan značaj većeg učešća žena u biznisu i menadžmentu. Od kojih su značajni: Youth Speak Forum Nikšić u organizaciji AIESEC Montenegro	Planirano 0,00€ / utrošeno 0,00€		

				“Podrška poslovnih žena u Istočnoj i Jugoistočnoj Evropi” Projekat „Volim Balkan” -regionalno umrežavanje žena. Uključeno 6 zemalja: Srbija, BiH, Kosovo, Albanija, Makedonija i Crna Gora APŽ regionalna promocija i nacionalna promocija (veliki broj intervjua, TV gostovanja, saopštenja, uspješnih priča). Promocije na događajima Balkan Women Coalition (Solun), AFAEMME i FCEM, čija je Asocijacija i članica			
Mjera 3.2.3 Razmjenjivati primjere dobre prakse i uspostaviti integrisanu web platformu ženskog preduzetništva							
3.2.3.1 Naziv aktivnosti Promovisati primjere dobre prakse žena preduzetnica u <i>Glasniku</i> PKCG	IO: Povećan broj članica Unapređena uloga udruženja Početna vrijednost 2019: Objavljeno 10 intervjua u Glasniku sa	PKCG	I kvartal 2021	Tokom 2021.godine, Privredna komora Crne Gore je imala 25 intervjua sa preduzeticama iz Crne Gore. One su promovisane u PKCG časopisu Glasnik. Više informacija dostupno je na linku:	Planirano 1.000,00€ / utrošeno 1.000,00€ privatni sektor		

	ženama preduzetnicama Ciljna vrijednost 2021: Unaprijeđena vidljivost žena na menadžerskim pozicijama Ciljna vrijednost 2022: Unaprijeđena vidljivost žena na menadžerskim pozicijama			https://www.privrednatomora.me/multimedija/glasnik Takođe na sjednicama PKCG Koordinacionog odbora za Žensko preduzetništvo predstavile su se dvije preduzetnice iz Crne Gore i jedna iz Albanije.			
3.2.3.2 Naziv aktivnosti Uspostaviti nacionalni web portal za žene u biznisu, koji daje pregled ključnih dokumenata (propisi, strategije...), tematskih publikacija, istraživanja, korisnih informacija i obavještenja (raspisani konkursi, najave obuka i konferencija...), poslovnih savjeta za pokretanje i razvoj biznisa i upravljanje poslovnim procesima,	IO: Uspostavljen nacionalni web portal za žene u biznisu Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Web portal je kreiran i operativan Ciljna vrijednost 2022: Web portal se održava i redovno ažurira,	MEK, APŽ	IV kvartal 2021	Urađene pripreme aktivnosti na izradi web portala za žene u biznisu www.zenskibiznis.me . Portal će biti završen i pušten početkom 2022.godine	Planirano 19.000,00€ / utrošeno 19.000,00€ donatori		

intervjua sa uspješnim poslovnim ženama, video materijala i dr. sadržaja koji je od značaja za održivo poslovanje žena u biznisu	uz nove funkcionalnosti						
Mjera 3.2.4 Realizovati kampanju podizanja svijesti javnosti o mjerama koje podstiču rodnu ravnopravnost i ekonomsko osnaživanje žena i doprinose većem učešću žena u biznisu i menadžmentu (jednakost žena i muškaraca u oblasti imovinskih prava – naslijeđenih i stečenih, usklađivanje poslovnog i porodičnog života i sl.)							
3.2.4.1 Naziv aktivnosti Sprovesti kampanje podizanja svijesti i aktiviranja žena da koriste svoja imovinska prava kako bi lakše stvorile uslove za bavljenje preduzetništvom (u smislu resursa, materijalne valorizacije, obezbjeđenja kolaterala...)	IO: Realizovana kampanja podizanja svijesti žena o jednakim imovinskim pravima žena i muškaraca Početna vrijednost 2019/20: / Ciljna vrijednost 2021: Kreirana i realizovana 1 kampanja Ciljna vrijednost 2022: Kreirana i realizovana 1 kampanja	MEK, UNDP, APŽ...	III kvartal 2021	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je potpisalo ugovor sa NVO Sigurna ženska kuća o realizaciji Projekta „Ne dijeli decu, podijeli imovinu“. Projektom je predviđeno da se sprovede istraživanje o stavovima stanovništva o njihovim imovinskim pravima. U toku 2022 godine će se realizovati kampanja „Ne dijeli decu, podijeli imovinu“, namijenjena podizanja svijesti i aktiviranja žena da koriste svoja imovinska prava kako bi lakše stvorile uslove za bavljenje preduzetništvom	Planirano 3.000,00€ / utrošeno 11.000,00€ nacionalni budžet		

4. Preporuke

Crna Gora kao zemlja kandidat za članstvo u EU, kontinuirano usklađuje ciljeve programske politike za žensko preduzetništvo sa ključnim evropskim strateškim dokumentima koji prate oblast obrazovanja, zapošljavanja, razvoja ljudskih resursa i politike razvoja malih i srednjih preduzeća.

Prikaz realizacije definisanih aktivnosti upućuje na zaključak da je u izvještajnom periodu rađeno na velikom broju aktivnosti i da je napravljen zadovoljavajući efekat i unapređenje u svim oblastima. Posebno je poboljšana dostupnost finansijskih sredstava i to iz Budžeta, što znači da je važnost ženskog preduzetništva konačno prepoznata i da joj je dat prioritet. Takođe, potrebno je napomenuti da je veliki broj projekata podrške razvoju ženskog preduzetništva realizovan na principu odozdo-na-gore, u okviru privanog i NVO sektora. U narednom periodu potrebno je nastaviti sa postojećim programima podrške, kao i sa razvojem novih, ali i dodatno raditi na jačanju koordinacije u proces planiranja i realizacije programa u okviru javnog, privatnog i NVO sektora, a sve u cilju ostvarenja definisanih ciljeva Strategije.

Nalazi i preporuke ovog Izvještaja, čine osnov za sprovođenje daljih aktivnosti na razvoju ženskog preduzetništva. U koncipiranju preporuka za naredni period korišćeni su sljedeći kriterijumi:

- Nivo ostvarenja i realizacije aktivnosti definisanih u okviru „Akcionog plana Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2021-2024., za 2021. godinu“;
- Preliminarne preporuke SBA dokumenta o ostvarenom napretku u ovoj oblasti.

Na tim osnovama, u narednom periodu mjere podrške, shodno principu kontinuiteta trebaju tokom 2020 godine biti usmjerene na:

- Dalje unaprjeđenje poslovnog ambijenta za preduzetnice i sektor MMSP u cjelini,
- Dalje unaprjeđenje targetirane finansijske podrške preduzeticama,
- Dalje unaprjeđenje potrebnih znanja i vještina potencijalnih i postojećih preduzetnica u različitim fazama razvoja biznisa,
- Dalje unaprjeđenje promocije i umrežavanja preduzetnica koje će obezbjediti veću vidljivost i uticaj na donosioce odluka

Posebno izdvajaju preporuke za realizaciju sljedećih mjera:

- Dodatno razraditi inicijativu za preispitivanje mogućnost smanjenja poreskih troškova u prvim godinama poslovanja žena preduzetnica⁵,
- Unaprjeđenje pristupa finansijama, posebno imajući u vidu formiranje Garantnog fonda što je od posebnog značaja za žene u biznisu,

⁵ Ovo je posebno bitno ako imamo u vidu da prema istraživanjima Svjetske banke jednaka zastupljenost žena i muškaraca u privredi rezultira povećanjem ukupnog BDP-a za čak 20%.

- Unaprjeđenje poslovnih usluga i poslovnog savjetovanja na osnovu analize potreba i na tim osnovama kreirane specifične programske podrške preduzetnicama; jačanje poslovne infrastrukture (biznis centara i inkubatora),
- Unaprjeđenje nefinansijske podrške početnicama u biznisu (informacije, treninzi, konsalting, mentoring, itd) i povezivanje sa finansijskom podrškom za pokretanje biznisa žena preduzetnica.

Značajne su i preliminarne preporuke Small Business Acta - SBA po kojima je neophodno:

- Predstavnice ženskih preduzetnička udruženja treba uključiti u Vladina tijela (savjete, odbore) koji donose odlke na najvišem nivou i na kojima se raspravlja o ekonomskom razvoju i konkurentnosti, kako bi se osiguralo da se glas žena uključi u uticajne strukture vlasti. Postojeći primjer je Crna Gora, gdje je partnerstvo sada prepoznato kao radna grupa Savjeta za konkurentnost i po potrebi donosi ključne teme glavnom Savjetu.
- Potrebno je razviti strogo praćenje i evaluaciju, napredujući ka razumijevanju promjena koje su nastale kao rezultat akcija koje se odnose na žensko preduzetništvo. Ojačati transparentnost i vidljivost napretka i podrške ženskom preduzetništvu kroz godišnje izvještaje o napretku i uticaju koji daju kvantitativne podatke i rezultate, uz kvalitativnu analizu napretka i njihovog uticaja na žene preduzetnice i njihova preduzeća. Sada su potrebni naponi na okvirima indikatora na nivou sistema kako bi se podstaklo prikupljanje podataka iz ključnih akcija, posebno onih koje finansira Vlada. Na primjer, umjesto obučavanja broja ljudi, praćenje bi trebalo tražiti razvijene vještine, dok bi naknadne ankete trebale tražiti uticaj na ženske poduzetničke aktivnosti kao što je rješavanje prepreka s kojima se suočavaju žene preduzetnice (kao što je pristup finansijama) ili rast poslovnog prometa.
- Uspostaviti okvir indikatora za žensko preduzetništvo i iskoristiti ga kao osnovu za pokretanje i pružanja sveobuhvatnih rodno razdvojenih podataka, prilagođenih potrebama privrede i usklađenih sa rodnim indikatorima EUROSTAT-a i UN-a, kao dio nastojanja cijele vlade da se postignu rodno razvrstani podaci kao zadani u svim oblastima politike. Time će se postići potpunije razumijevanje učešća i doprinosa žena poduzetnica u ekonomiji i društvu, podržavajući javnu politiku zasnovanu na dokazima (Meunier, Krylova i Ramalho, 2017).

Nalazi i preporuke ovog Izvještaja, čine osnov za sprovođenje daljih aktivnosti na polju podsticanja razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori.